

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 13 stemte for, 96 imod.

§§ 3 og 4

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af §

5

forkastedes, idet 14 stemte for, 85 imod.

§§ 5-7

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

19) Forespørgsel nr. F 19:

Forespørgsel til socialministeren og justitsministeren:

»Vil regeringen med udgangspunkt i den endelige rapport fra UNESCO's internationale ekspertmøde om sociale og kulturelle årsager til prostitution og strategier for kampen mod seksuel udnyttelse af kvinder redegøre for, hvilke initiativer den vil tage for at begrænse prostitution mest muligt, således at indsatsen rettes mod både potentielle prostituerede, prostituerede, kunderne og deres kontaktmuligheder?«

Af Kofod-Svendsen (KRF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 21/2 89. Fremme af forespørgslen vedtaget 24/2 89).

Begrundelse

Inger Stilling Pedersen (KRF):

FN betragter prostitution som et menneskerettighedsspørgsmål, og man har bl.a. taget det op på en konference i UNESCO for ca. 3 år siden. Man henstiller til FN's generaldirektør i

alle grene at arbejde for at bekæmpe prostitutionen. Man betragter det som vold mod kvinder.

Vi ved godt, at det er umuligt at udrydde prostitution, men man kan altid gøre et forsøg på at bekæmpe den, og vi vil gerne i dag høre noget om, hvad regeringen agter at gøre, hvilke ting man vil foretage sig for at begrænse og bekæmpe prostitutionen i Danmark.

Besvarelse

Socialministeren (Aase Olesen):

Denne forespørgsel fra Kristeligt Folkeparti tager sit udgangspunkt i en rapport udarbejdet gennem UNESCO om de sociale og kulturelle årsager til prostitution og strategier for kampen mod seksuel udnyttelse af kvinder.

I sine konklusioner fastslår UNESCO-rapporten, at prostitution må betragtes som et angreb på kvinders værdighed og en form for seksuel vold, ligesom prostitution skaber alvorlige problemer ved at nedbryde kvinders identitet og ødelægge deres følelse af selvværd. Rapporten går ind for, at man bør afkriminalisere i relation til de prostituerede selv, men at man til gengæld bør straffe klienterne.

Rapporten lægger til grund, at prostitution er en alvorlig krænkelse af menneskerettighederne, og anbefaler, at man bør overveje at indføre emnet i uddannelsesprogrammer vedrørende menneskerettigheder. Rapporten finder også, at prostitution er en af de mest alvorlige sider af diskrimination over for kvinder, og anbefaler, at man tager forholdsregler inden for alle områder for at bekæmpe kvindediskriminationen.

Rapporten går tillige ind for, at der gennemføres uddannelsesmæssige og forebyggende aktiviteter og forskningsprogrammer som et led i bekæmpelse af prostitution, ligesom man anbefaler oplysningsprogrammer til styrkelse af professionelle grupper især inden for politiet og kommunerne.

Lad mig straks slå fast, at regeringen og jeg naturligvis må gå ind for, at der skal gøres, hvad der er menneskeligt muligt for at begrænse prostitution. Mange af de betragtninger, der kommer til udtryk i rapporten, er noget, som jeg også ville kunne gå ind for. Men jeg må på samme tid sige, at en del af rapportens konklusioner jo bygger på udenlandske forhold. Prostitution i Danmark er efter al sandsynlighed

[Socialministeren]

noget anderledes end f.eks. i Østlandene eller for den sags skyld Det Fjerne Østen.

I forbindelse med diskussionen om prostitution i Danmark står vi over for mange uafklarede problemer. Hvad skal vi forstå ved prostitution, og hvilket omfang har prostitutionen her i landet? Vi har meget lidt materiale om emnet, og jeg vil i den forbindelse gerne udtrykke en anerkendelse af de få, mærkeligt nok, kvindelige forskere, der har taget emnet op. En af dem – det er Susanne van Deurs Henriksen – har i dag skrevet en ganske klog kronik i dagbladet Information, som jeg kan anbefale ordførerne.

Man har tidligere, også i Danmark, forsøgt sig med forskellige former for definition af begrebet prostitution. Jeg skal som eksempel herpå nævne den svenske prostitutionsudredning fra 1980, som siger:

»Prostitution foreligger, når mindst to parter under markeds-mæssige betingelser køber, respektive sælger, fysisk adgang til kroppen til seksuelle handlinger. Køberen køber sig til rådighed over den anden parts krop i en vis tid for egne seksuelle formål; sælgeren sælger rådigheden over sin krop eller visse fysiske berøringer i en vis tid. Transaktionen betales med kontante penge, men også andre betalingsformer kan forekomme.«

Vi ved ikke meget om omfanget af prostitutionen i Danmark, men den er formentlig relativt begrænset. Man regner med, at der er mellem 200 og 300 gadeprostituerede, mest i København, et noget større antal prostituerede, der arbejder i massageklinikker, og dertil et ukendt antal hotel- og barprostituerede og såkaldte escortprostituerede. Dertil må vi vel også lægge et også ukendt antal mandlige prostituerede. Men vi er faktisk i den situation, at vi ikke ved noget om, hvor mange der er. Forskere har skønnet på et samlet tal, der er så usikkert som fra 2.000 til 5.000.

Der foreligger mig bekendt ikke egentlige undersøgelser eller andet videnskabeligt materiale, der kan bringe os nærmere dette tal. Derimod er der nogle mere løse skøn, som jeg sagde, der omtaler, hvor mange kvinder der kan have tilknytning til prostitution, men da også definitionen af, hvad prostitution er, er noget usikker, giver det sig selv, at også tallet af den grund er meget usikkert.

Når man skal vurdere, hvad der kan gøres i indsatsen mod prostitutionen, mener jeg ikke,

at der er et enkelt middel, som kan få bragt prostitution ud af verden. Det, der skal til, er snarere en indsats over et bredt felt omfattende en væsentlig grad af oplysning over for især unge mennesker om de risikomomenter, der med betydelig styrke indgår i prostitution. Der bør endvidere være oplysninger om, hvilke støttemuligheder der står til rådighed for den, der vil ud af prostitutionen.

For så vidt angår det sociale område må jeg først slå fast, at der ikke i den sociale lovgivning findes bestemmelser, der specielt eller udtrykkeligt nævner prostitution eller prostituerede. Men det betyder ikke, at der ikke kan ydes hjælp til prostituerede. De kan på samme måde som andre, der har behov for hjælp, i en række tilfælde støttes gennem det hjælpesystem, der findes i bistandsloven. Der kan således navnlig ydes rådgivning og vejledning til at komme ud af den øjeblikkelige situation og begynde en ny tilværelse, og økonomisk hjælp kan modtages til at gennemføre en revalidering.

Og specielt hvis det drejer sig om unge under 18 år – og det synes jeg er det vigtigste – findes der en række bestemmelser om ydelse af støtte til den unge og dennes familie, bl.a. gennem henstilling eller pålæg og eventuel dækning af de økonomiske udgifter i forbindelse hermed. Der kan beskikkes en personlig rådgiver for den unge, eller også kan den unge i en kortere eller længere periode anbringes uden for hjemmet.

For at fremme mulighederne for, at der ydes hjælp til unge, der har behov herfor, er det i bistandslovens § 20 fastsat, at den, der får kendskab til, at et barn under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette det sociale udvalg. Endvidere er der med hjemmel i § 19 udsendt en bekendtgørelse af 11. december 1986 om underretningspligt over for det sociale udvalg for personer, der udøver offentlig tjeneste eller hverv. Pligten gælder de situationer, hvor man bliver bekendt med forhold for børn eller unge under 18 år, der må give formodning om, at barnet eller den unge har behov for social bistand.

Jeg er bekendt med, at der i flere kommuner gøres en indsats for at motivere prostituerede til at komme ud af deres øjeblikkelige situation

[Socialministeren]

og starte en ny og mere hensigtsmæssig tilværelse, samtidig med at de får økonomisk og anden støtte under denne omstillingsfase. Jeg kan i denne forbindelse nævne arbejdet i København med Døgntakten for børn og unge, Rådgivningscentret, Ungdomsklinikken, KFUK's værested Mødestedet Reden og Skovmarken ved Ålborg.

Ud over indsatsen fra de enkelte kommuner ydes der også fra foreninger og enkeltpersoner en indsats til fordel for prostituerede, også ofte i samarbejde med og med støtte fra det offentlige.

Så vil jeg i øvrigt også nævne udviklingsmidlerne, hvis formål er at forebygge sociale problemer ved at styrke de lokale initiativer og fremme omstillingen på tværs af forvaltnings- og faggrænser. Som bekendt udgør Socialministeriets udviklingsmidler i alt 350 mio. kr. Støtten fra udviklingsmidlerne har hidtil ikke været ydet direkte til bekæmpelse af prostitution, men den indgår indirekte i mange af de forebyggende projekter.

Med i billedet hører fattigdomsmidlerne, som uddeles til frivilligt socialt arbejde, der retter sig mod afhjælpning af ressourcefattigdom. Der blev afsat 10 mio. kr. for 1988 og for hvert af de tre følgende år som fattigdomsmidler og derudover som bekendt 10 mio. kr. ekstra i 1989.

Støtten ydes til indsats i form af forebyggelse, aktivering samt forskellige støttende foranstaltninger, herunder også forebyggelse og foranstaltninger rettet mod prostitution. Men støtten når også ud og får indirekte virkning for bekæmpelse af prostitution, bl.a. med etablering af væresteder, rådgivning, netværksarbejde m.v.

Det er mit generelle indtryk, at vi i dag har den fornødne lovmæssige baggrund for at yde hjælp til prostituerede, der selv er indstillet på at søge at komme ud af denne form for tilværelse. Mulighederne for at nedbringe antallet af prostituerede hænger efter min mening nøje sammen med, om den enkelte prostituerede selv er indstillet på at ændre sin tilværelse. Her vil der kunne gøres noget fra kommunerne, bl.a. gennem skoler og socialforvaltning.

Men efter min opfattelse er det i mange tilfælde lykkedes bedre for private, herunder især de private foreninger, at opnå den fornødne kontakt med de prostituerede. De private for-

eninger kan så selv eller sammen med socialforvaltningerne søge at opstille en plan for den prostitueredes fremtidige tilværelse.

Der skal megen oplysning til og også en stadig diskussion om mål og midler, ikke mindst for at klargøre, hvilke tilbud det offentlige kan tilbyde den prostituerede, der ønsker at komme ud af sin prostitution, og det er i den forbindelse, jeg synes, det er rigtigt at hilse denne forespørgselsdebat velkommen. Men jeg må tage afstand fra den opfattelse, at vi kan komme nogen vegne med forbud, fordømmelse eller moralsk forargelse.

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Forespørgslen er jo rettet både til socialministeren og til mig. Nu har socialministeren understreget – det vil jeg også gerne fremhæve – at prostitution er et problem med både samfundsmæssige og menneskelige aspekter, og derfor er det vigtigt at være opmærksom på, om der kan sættes ind over for problemet med en bred vifte af hensigtsmæssige foranstaltninger, som kan begrænse prostitutionen.

Socialministeren har gennemgået UNE-SCO's ekspertgruppes rapport, og det skal jeg henholde mig til. Det er efter min mening rigtigt, at prostitution i første række må anskues som et socialt problem, og at det dermed er de sociale hjælpeforanstaltninger, der må bringes i anvendelse i kampen mod prostitution. De strafferetlige sanktioner, som er Justitsministeriets og dermed mit ansvarsområde, spiller naturligvis også en rolle, og dem skal jeg i mit indlæg sige lidt om.

I straffeloven er der i §§ 228 og 229 bestemmelser, som tager sigte på at straffe de bagmænd, der udnytter de prostituerede. Efter bestemmelserne kan ikke alene alfonsen og bordelieren straffes, men også den person, der for økonomisk vindings skyld udnytter prostituerede ved mellemmandsvirksomhed.

Derudover er der en bestemmelse i straffelovens § 199, der ganske vist ikke i sig selv gør prostitution strafbar, men som foreskriver, at politiet skal give personer, der alene ernærer sig ved prostitution, pålæg om at søge lovligt erhverv. Hvis pålægget ikke efterkommes, kan den pågældende person straffes.

Som nævnt af socialministeren går UNE-SCO's rapport ind for, at man bør afkriminalisere i relation til de prostituerede selv. Det er

[Justitsministeren]

jeg meget enig i. Jeg kan nævne, at Straffelovrådet i sin betænkning fra 1987 om strafferammer og prøveløsladelse bl.a. har foreslået, at denne § 199 i straffeloven ophæves. Det er også fra politiets side oplyst, at bestemmelsen ikke længere anvendes i praksis. Hvis debatten i dag viser, at der er en positiv stemning for det, er jeg derfor åben over for en ophævelse af bestemmelsen, altså at ændre straffeloven på dette punkt ved lejlighed. Efter min mening er det den egentlige bagmandsvirksomhed, man ved straf skal bekæmpe så effektivt som muligt for derved at begrænse prostitutionen.

For så vidt angår mellemmandsvirksomheden har der været rejst spørgsmål om, hvorledes man må bedømme den trykte presses medvirken til, at prostituerede foretager annoncering. Efter min opfattelse bliver man, hvis man vil bedømme dette problem, nødt til at se i øjnene, at der foregår prostitution, og at den ikke ophører, selv om al annoncering ophører eller forbydes. Et fuldstændigt forbud ville være svært at gennemføre, og det ville også medføre, at de prostituerede blev tvunget til at foretage mere aktivt opsøgende virksomhed, bl.a. i meget belastede miljøer, og det er af mange grunde ikke ønskeligt.

I det omfang det strafferetlige system kan medvirke til bekæmpelsen af prostitution, er det den egentlige bagmandsvirksomhed, der skal rammes med straffeforanstaltninger. Efter min mening er der, som jeg allerede har nævnt, hjemmel hertil i straffeloven.

Forhandling

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Jeg vil starte med at takke socialministeren og justitsministeren for indlæggene. Det var jo ikke, fordi der var så forfærdelig meget nyt i dem.

Det er mærkeligt med prostitution, for er der noget sted, hvor der er dobbeltmoral, og hvor der er tys-tys, så er det netop her. Det er også interessant at se, at i mange af de indlæg, der f.eks. kommer i pressen – der var ét i Jyllands-Posten så sent som i søndags – forsvarer man prostitutionen; det skal man altså have, og det har man, og det er godt at have det.

Sådan har det vel altid været. Jeg ved godt, at man siger, det er kvindens ældste erhverv, men har man nogen sinde fra ældgammel tid op til i

dag spurgt kvinden, om det er noget, hun egentlig synes om? I mangfoldige tilfælde – måske de allerfleste bortset fra dem, som vi kan sige har det som en luksusbeskæftigelse – er det noget, man måske af en eller anden grund er tvunget ind i.

Jeg synes, prostitution er nedværdigende, og det er kvindediskriminerende, at nogen skal være tvunget til at sælge sig selv eller en del af sin krop for at få penge og så tro, at det er noget, man kan gøre ustraffet. Jeg mener altså ikke i betydningen kriminel, men forstået på den måde, at man giver noget af sig selv. Mange har sagt, at man bliver nødt til at være følelseskold.

Kristeligt Folkeparti betragter ikke kærlighedslivet som noget fjendtligt, noget dårligt, men som en gudgiven gave. Det er givet sammen med kærligheden. Men det, man køber i prostitution, er vel ikke kærlighed, men en drift, man får tilfredsstillet. Hvis man virkelig ville se på kvindens situation her, ville der nok komme noget helt andet frem.

Det er interessant at se af de indslag, der har været i radio og tv i den senere tid, at der er forskellige typer prostituerede. Der er ganske unge, der beder om at komme ud af det, der er nogle, der mener, de har en dejlig tilværelse, og så er der vel mange, der egentlig ikke er klar over, hvor galt det er, og derfor måske ender i narko og meget andet, fordi de skal holde den situation ud, som de nu er i.

Der blev sagt, at vi ikke ved ret meget om prostitutionen i Danmark. Nej, det gør vi ikke, for vi har aldrig forsket i det. Det har man derimod i de andre nordiske lande. Der har man prøvet at finde ud af det. Jeg synes også, at vi skylder KFUK's sociale arbejde en stor tak for den konference, man holdt for nogle år siden, hvor man søgte dette spørgsmål belyst fra mange forskellige sider.

Jeg har altid ment, at det var forkert, når man ville kriminalisere kvinden. I gamle film så man altid kvinder, der blev fanget ind, men hvor var mændene henne? De gik ligesom fri hele tiden. Derfor mener jeg heller ikke, at det er kvinderne, søgelyset skal rettes imod, men dem, der mener, at de skal være til rådighed. Jeg ved godt, at nogle måske synes, det er forkert, når jeg siger dette, fordi manden har et behov, og så skal der altså være nogen til at tilfredsstille det. Jamen det kan da ikke være rigtigt – måske ud fra et mandssynspunkt, men ellers kan det da

[Inger Stilling Pedersen]

ikke være rigtigt – at man skal have lyster til fredsstillet ved, at en anden person skal gå ind og betale den pris.

Så er der fremkommet mange argumenter om, at hvis ikke disse prostituerede var der, så ville man få forbrydelser og andre ting. Der var også en, der sagde i fjernsynet, at det nok ikke passede; ellers ville det jo være forfærdelig farligt at være prostitueret, hvis alle, der kom, var mere eller mindre dyriske.

Nej, det hænger nok i bund og grund sammen med, at vi ikke tør erkende problemet. Vi er så bange for at komme til at tale moral eller bruge sådan nogle andre forfærdelig grimme ord. Men hvem ønsker, at deres datter eller kone skal være prostitueret? Hvem ønsker at få sin svigerdatter præsenteret som prostitueret? Men det er helt i orden, at andre er det. Det er dér, jeg ser dobbeltmoralen. Det, man ikke ønsker for sig selv og sine nærmeste, ønsker man altså for andre. Nej, vi taler med to tunger i Danmark, og det gør næsten alle, også de mest frisindede. Der er meget få, der er så frisindede, at de virkelig ønsker, at deres egen datter eller kone skal være det.

Man ser ned på de prostituerede, man vil bare ikke indrømme det. Men det gør man jo i det øjeblik, man siger, at det ikke er ligeværdigt. Derfor er det noget vrøvl, når man siger, at det er noget, som altid har været der, og det skal bare foregå.

Jeg håber, at denne debat vil medvirke til, at vi får set på, hvilke kvinder der må lægge krop til, og ikke mindst de ganske unge. Det er jo forfærdeligt at se unge piger starte på det og så gå til grunde. Gad vide om kunderne kunne indlade sig på det, hvis de tænkte på, at det kunne være deres egen datter, der stod dér.

Hvad kan vi gøre ved det? Det er jo det næste store spørgsmål. Ja, vi kan i hvert fald begynde at se på årsagerne og grundene til det, og vi kan gøre alt for, at det opsøgende arbejde bliver så effektivt som muligt. Vi må spørge: Hvad er årsagerne til det? Vi kan tilbyde arbejde, uddannelse, miljøforandring og meget andet. Vi må se på, om der er andre sociale grunde til, at man bliver prostitueret. Men det gøres der ligesom ikke ret meget ved, for sådan har det jo altid været.

Svarene er jo så typiske, så typiske for mænd, hvis jeg må sige det sådan: Det skal vi jo have. I en meget interessant tegneserie i Politiken for

nogle år siden var der en, der meget vel beskrev, hvor dejligt og skønt det havde været; det var næsten, som om det var rigtigt efter sådan et bordelbesøg. Og så spurgte den anden ganske troskyldigt: »Spurgte du pigen?« Nej, for hun var jo bare midlet, man skulle bruge dér.

Derfor betragter jeg prostitution som noget af det mest kvindediskriminerende, man overhovedet har, og hvis der virkelig skal ske noget her, tror jeg, vi bliver nødt til at se på det med andre øjne, også at få mændenes øjne op for, hvad det egentlig er, der sker, og ikke bare høre lidt fnisen og: Nå ja, men de er der jo altså.

En anden argumentation er dette, at man siger, at kvinderne så gerne vil. Det hører vi også i forbindelse med problemer omkring voldtægt og seksuelle overfald: Nå ja, men kvinderne vil jo nok alligevel gerne.

Jeg håber, at denne debat må medvirke til, at vi kommer til at se på prostitution med helt andre øjne, at vi lader fordømmene bag os. Det gælder også det, som man måske vil tillægge Kristeligt Folkeparti. Vi har selvfølgelig også en holdning til det ud fra kristelige synspunkter, men vil man ikke være enig i dem, så se det dog ud fra et menneskeligt synspunkt, ud fra et kvindesynspunkt.

Så ved jeg godt, at der også er unge mænd, der bliver prostituerede. Vi vendte os i sin tid mod at nedsætte den kriminelle lavalder for homoseksuelle netop med den begrundelse, at det kunne være en farlig tilværelse. Man må huske, at når man har lavalder, så er det ikke for at straffe de unge, men for at beskytte dem mod udnyttelse.

Nu nævnte justitsministeren noget om paragraffen, som vi skulle have væk. Jeg tror, det er meget vigtigt at se på, hvordan man så beskytter disse mennesker; man kan ikke uden videre fjerne en sådan paragraf. Jeg mener som sagt heller ikke, at det er kvinderne, vi i første omgang skal rette skytset imod, men imod de mænd, der misbruger kvinderne på denne måde.

Jytte Andersen (S):

Ingen kan med rette betvivle Kristeligt Folkepartis dybe og inderlige interesse for prostitutionens og pornoindustriens økonomiske udnyttelse af mange mænds og kvinders følelsesliv.

[Jytte Andersen]

Alligevel kan man godt undre sig over, at Kristeligt Folkeparti nu, efter at partiet ikke er i regering, rejser denne debat med udgangspunkt i en, så vidt jeg ved, 3 år gammel UNESCO-rapport. Man kan undre sig over, at Kristeligt Folkeparti ikke brugte sin regeringsposition som afsæt til at rejse denne debat og omsætte UNESCO-rapportens anbefalinger til dansk politik og også skabe rammer – sociale og økonomiske rammer – for mennesker, hvis vilkår er belastede, og som kunne forebygge prostitution.

Det forekommer os i Socialdemokratiet, uden at vi vil udtrykke det for kraftigt, at der også er en smule dobbeltmoral i Kristeligt Folkepartis interesse for udviklingen på dette område og det ansvar, partiet har haft og stadig væk har for en socialpolitik, som massivt forringer levevilkårene for de grupper, der på forhånd befinder sig på samfundets nederste trapetrin.

Det massive økonomiske tryk på udsatte grupper, indsnævringen i job- og uddannelsesmuligheder kan betyde, at prostitution fremstår som alternativ levevej. Valget af denne levevej er ikke frivilligt – langt fra – men omstændighederne har bare lukket for andre valgmuligheder.

Vi ved, at der er en nøje sammenhæng mellem de sociale og familiemæssige rammer for en harmonisk opvækst og risikoen for at havne i miljøer, som baner vej for prostitution, narkokriminalitet og menneskelig deroute.

Forespørgslens tema har to kendetegn. Prostitution er et udpræget storbyfænomen, og det er et tabu. Det betændte miljø omkring Københavns Hovedbanegård, Halmtorvet og Istedgade er arnested for prostitution og udgør i realiteten en dødsfælde for mange unge piger.

De unge piger, som er i risikozonen, kommer fra familier, hvor den psykosociale belastningsgrad er meget høj. Fra de undersøgelser, der er foretaget, og som vi kender, kan der udledes nogle fællestræk om den sociale baggrund, og det er: alvorlig psykisk eller fysisk sygdom i familien, seksuelt misbrug under opvæksten, forældres alkoholmisbrug, voldelige fædre, nedgørende mødre, dårlige materielle vilkår, dårlig skolegang, store uoverensstemmelser mellem forældrene.

Sidste sommer udarbejdede Døgkontakten for børn og unge i København en undersøgelse

af de sociale problemer på Hovedbanegården. Rapporten er læseværdig, den er lærerig, men det er bestemt ikke en solstrålehistorie. Den fortæller om en barsk virkelighed for en del af samfundets udstødte, om bortløbne børn, om junkier, om speedmisbrugere, om trækkerdrenge, om ludere, om indvandrere og deres piger, asylansøgere, posefolket, originalerne og alkoholikerne. Det er vrangsidens, som tegnes, hvor problemerne er stigende, og hvor social udstødning, seksuel udnyttelse, småkriminalitet, druk og narkotikamisbrug smelter sammen, og hvor kun en massiv socialpolitisk indsats af længere varighed kan give håb om en fremtid. Her hjælper ingen løftede pegefingre. Her hjælper ingen fordomsfulde meninger om egne valg, og her hjælper ingen ideer om forbud og straf. Her hjælper kun et opsøgende socialt arbejde, som opleves som tilbud og ikke som kontrol.

Vi vil gerne opfordre socialministeren til at medvirke til at løfte den opgave. Det fremgår af socialministerens svar, at det er hun også indforstået med, og det synes vi er meget fint. Vi synes, at opgaven med fordel kunne løftes sammen med kommunerne i hovedstadsområdet og andre større byer. Vi vil opfordre til en samlet og koordineret indsats, som synliggør socialmedarbejderne på gadeplan. Vi tror på, at socialbutikker eller tværfaglige team placeret i nærmiljøet kan gøre hjælpeforanstaltninger og rådgivningstilbud nærværende.

Derudover ønsker vi i Socialdemokratiet at afkriminalisere prostitution, ikke fordi vi accepterer den, men fordi vi ikke kan løse sociale problemer gennem straffeloven. Problemerne skal løses igennem en konkret og målrettet psykologisk og social indsats. § 199 har i straffeloven ingen mening, sådan forstod jeg også justitsministerens svar, og vi vil godt tage imod den åbenhed og opfordre til, at den lejlighed, som ministeren talte om, kommer så hurtigt som muligt. Vi er altså åbne over for at afvikle kriminaliseringen i straffeloven.

Vi skal derimod være opmærksom på de økonomiske interesser, der er bag prostitutionen, og specielt skal vores opmærksomhed rette sig mod udnyttelse af børn og handelen med kvinder fra Den Tredje Verden.

Vi kan i Socialdemokratiet tilslutte os mange af UNESCO's anbefalinger. Man må erkende, at prostitution og handel med kvinder er vold

[Jytte Andersen]

mod menneskerettighederne, som ministeren også var inde på. Prostitution er et af de alvorligste aspekter af kvindeundertrykkelse. Der bør tages initiativer, som øger forældres viden om virkninger af overgreb på børn. Der bør undersøges en række problemfelter, eksempelvis omfanget af organiserede ægteskaber mellem kvinder fra udviklingslande og mænd fra den industrialiserede verden og angreb på børns værdighed og seksuel vold specielt i familierne, som er en af de væsentligste årsager til senere prostitution.

Afslutningsvis skal jeg på Socialdemokratiets vegne give udtryk for et håb om, at vi i dag kan få en fordomsfri debat, som kan bringe et menneskeligt og socialt problem ud af tusmørket.

Jeg skal på vegne af Socialdemokratiet, hr. Agerschou (SF), fru Kirsten Lee (RV), fru Karen Højte Jensen (KF) og hr. Jørgen Winther (V) fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

- »Folketinget opfordrer regeringen til at
- øge den sociale indsats over for prostituerede - herunder i særlig grad de narkoprostituerede - samt støtten til private organisationers arbejde, og at
- udarbejde en redegørelse til Folketinget om udviklingen i prostitution blandt unge mænd og kvinder til fremlæggelse i Folketinget inden 1. april 1990.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 30).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Fru Jytte Andersen var i sin indledning inde på, at Kristeligt Folkeparti jo kunne have gjort en hel masse, medens vi sad i regering. Selv om vi var i regering, var vi stadig væk kun nogle ganske få personer dér. Vi har siden konferencen faktisk arbejdet med tingene, det ved fru Jytte Andersen også godt. Det er jo ikke sådan, at man fra den ene dag til den anden kan komme så tæt ind på det, at man kan se, hvad man egentlig skal gøre ved det.

Vi har tænkt meget over det og fundet ud af, at en debat som denne egentlig var en god måde at få problemet bragt herind på og få forskellige aspekter frem.

Fru Jytte Andersen var meget inde på det sociale, næsten som om det var det vigtigste. Det er også meget vigtigt, men der er jo også utrolig mange andre aspekter. Jeg var meget glad for, man også kom ind på de kvinder, som bliver lokket eller tvunget herop - det kunne være en hel sag for sig - og dette med bagmændene. Det er jo meget spændende, om man så også vil være med til at se på alle de penge, som bl.a. Ekstra Bladet og andre får ind på annoncer, hvorved man faktisk fungerer som en slags mellemmand, men det kan man jo sådan set ikke gøre noget ved.

Mit spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører er altså, om man er villig til ikke bare at se på bagmændene, men også få noget gjort ved folk, der lejer værelser ud til ublu betaling, folk, der annoncerer, og den slags ting.

Karen Højte Jensen (KF):

Dette initiativ fra Kristeligt Folkeparti giver Folketinget en god lejlighed til at debattere et vigtigt emne. Forespørgslen er inspireret af en UNESCO-rapport.

Det Konservative Folkeparti vil gerne være med til at gøre en aktiv indsats for at begrænse prostitution og for at reducere de mange og komplicerede problemer, der er knyttet til prostitution. Hermed har jeg også tilkendegivet, at vi erkender, at der er prostitution, og at der ikke findes nogen lette fingerknipsløsninger, der kan afskaffe prostitution. Realistisk set er det vel tvivlsomt, om prostitution overhovedet helt kan fjernes.

Det er vigtigt at understrege, at i vort samfund er der ingen, der er henvist til prostitution som eksistensgrundlag.

Der må lægges mange kræfter i for at begrænse prostitution. Dette kan ske uden forbud, og heldigvis er det jo ikke sådan, at vi starter på et niveau, hvor der overhovedet ikke pågår en indsats.

Hvis det overhovedet er muligt at sige noget positivt om prostitution, så er det, at i Danmark er den synlig. Samtidig må det erkendes, at i Danmark er den konkrete viden om prostitution ringe, men der er god grund til at lytte til de udsagn, der kommer såvel fra politi som fra an-

[Karen Højte Jensen]

dre personer, der aktivt har engageret sig i problemet.

Præcise tal for, hvor mange prostituerede der er, og hvor meget der omsættes, findes ikke. Vi ved heller ikke noget om de prostitueredes personlige og familiemæssige baggrund, men vi ved, at der findes forskellige kategorier inden for prostitution. Vi ved, der er gadeprostitution, prostitution i hoteller, massageklinikker og escortservice, og så har vi den homofile prostitution i parker.

Gennem mediernes fremstilling bibringes vi det indtryk, at det alene er gadeprostitution, der må sættes ind over for. Nok findes der piger, der står frem og beretter om deres livssituation og giver udtryk for, at vi politikere og andre ikke skal blande os, men det kan bestemt ikke bruges som sovepude til at undlade en indsats over for prostitution.

Det er nytteløst med unuancerede og romaniserede fremstillinger af prostitution, for hvad er pigernes reelle alternativ? Har de nogen uddannelse, har de haft eller har de tilknytning til arbejdsmarkedet, og har de kontakt med familie og venner? I virkeligheden lever mange i social isolation og er dybt ensomme mennesker uden noget sted at gå hen med deres problem.

Prostitution er et socialt problem, og derfor er det først og fremmest de sociale hjælpeforanstaltninger, der må tages i anvendelse. Vi har i den eksisterende lovgivning de nødvendige redskaber både til den forebyggende indsats over for truede grupper og til den indsats, der skal til for at hjælpe prostituerede ud af deres prostitutionsliv.

Prostituerede er omfattet af de generelle hjælpemuligheder, som bistandsloven rummer, og der kan således tilbydes rådgivning og vejledning samt økonomisk støtte. Socialministeren har mere konkret gennemgået mulighederne, og dem skal jeg ikke gentage.

Prostitution er til en vis grad et storbyfænomen, men store byer virker jo samtidig som magnet for provinsens unge problempiger og -dreng. Det er en utrolig vigtig opgave at forebygge, at ganske unge piger bliver gade prostituerede, da gadeprostitution som oftest er kombineret med stofmisbrug, og denne situation er den ulykkeligste af alle. Det er over for denne gruppe, der først og fremmest må en forøget indsats til.

Det er næppe muligt at hjælpe prostituerede ud af deres situation, medmindre de selv føler en motivation. Tilbudet skal være hjælp i bredeste forstand: ikke alene arbejde, uddannelse, bolig og penge, men også socialpædagogiske støtteforanstaltninger. Der er behov for en vældig personlig og social indsats over for pigerne og de truede drenge. Der skal arbejdes med at give dem selvrespekt og selvværdsfølelse.

Der er behov for at intensivere det opsøgende arbejde i prostitutionsmiljøerne. Både de private organisationer og det offentlige må være med. Jeg vil gerne understrege, at de private organisationer allerede yder en prisværdig indsats, ligesom jeg vil fremhæve det værdifulde samarbejde, der finder sted mellem politi og dem, der udfører socialt arbejde.

At prostitution betragtes som et socialt problem, betyder naturligvis ikke, at straffelovens muligheder ikke skal vurderes. Jeg finder det rigtigt at ophæve straffelovens § 199, så man afkriminaliserer de prostituerede selv. Og da jeg forstår på justitsministeren, at paragraffen ikke længere anvendes i praksis, er det vel også logisk at ophæve den. Derimod er det væsentligt, at der ved straf sker en effektiv bekæmpelse af bagmændene.

Hvad angår annoncering i pressen, kunne det umiddelbart være fristende at forbyde dette, men jeg har ingen forhåbning om, at et sådant forbud vil kunne håndhæves, og jeg er også stærkt tvivlende over for, om det vil begrænse prostitution. Prostitution ville blive usynliggjort til skade for de prostituerede.

Agerschou (SF):

Hvis man af moralske grunde er imod sex, der ikke foregår inden for ægteskabets væg, er det ikke svært at finde sin holdning til prostitution. Så må man uden yderligere overvejelser automatisk være imod. Hvis man derimod mener, at sex også uden for ægteskabet kun vedrører de involverede parter, og at man som politiker ikke behøver at stikke sin næse ind imellem udøverne, så bliver det straks mere kompliceret. Så kommer man ikke så let til sine holdninger. Man bliver nødt til at tænke sig om.

Kort fortalt drejer prostitution sig om køb og salg af seksuelle ydelser mod kontant betaling. Det er det, Kristeligt Folkeparti gerne vil have at regeringen gør noget ved, og det er betydelig lettere sagt end gjort.

[Agerschou]

Prostitution er mange ting. Hvis man tager prostitueredes egne udsagn, er der i hvert tilfælde følgende forskellige grunde til at blive prostitueret: Der er kvinder, som bliver prostituerede, fordi de skal skaffe penge til alkohol eller narkotika og ofte lever under utrolig belastende vilkår. Der er kvinden, som bliver prostitueret, fordi hun og eventuelt manden har svært ved at klare terminen. Der er kvinder, som bliver prostituerede på grund af arbejdsløshed, social undertrykkelse og økonomisk elendighed. Der er kvinder, som bliver prostituerede, fordi de foretrækker det frem for andre måder af skaffe deres udkomme på. Og der er mænd, som bliver prostituerede af de samme forskellige grunde som kvinder.

Og som i det øvrige samfund er prostituerede klassedelte. Nederst befinder de gade prostituerede sig som den mest synlige og socialt mest udsatte gruppe. Massageklinikprostitutionen er lidt mindre synlig. Tilbudene kan enhver dog orientere sig om via annonceriderne i Ekstra Bladet og under bladstrejker i Information. Bar- og restaurationsprostitution er endnu et trin højere, mens escortprostitutionen er det øverste trin i hierarkiet.

Traditionelt kan et samfund reagere over for prostitution på tre forskellige måder. Man kan forsøge at forbyde prostitution og straffe den prostituerede, hvis man kan finde hende. Kunden går som regel fri. Et forbudssystem fjerner ikke prostitution, men tvinger den i skjul og gør den mere usynlig og kriminaliseret.

Man kan forsøge at regulere og tolerere prostitution som et samfundsmæssigt onde. Reguleringen sker så med henblik på hygiejne og den offentlige moral. Midlerne har f.eks. været regulering af de prostitueredes færden, tvungne lægeundersøgelser og kontrollerede bordeller. Systemet medfører et officielt stempel på den prostituerede som en slags halvkriminel og placerer automatisk de pågældende i en social marginalposition med alt, hvad det indebærer af ubehageligheder. Desuden vil der naturligvis stadig være de selvstændige prostituerede, som ikke vil reguleres.

Endelig kan man have et dobbeltsyn, hvor prostitution overordnet betragtes som uforeneligt med respekt for det enkelte menneske og almindelig menneskelig værdighed samt fundamentalt kvindeundertrykkende, men også som en privat sag for de involverede mænd og kvin-

der. Man kan så vælge at koncentrere sig om at forfølge dem, der laver profit på andres prostitution.

Med andre ord er prostitution ikke særligentydig, men tværtimod en kompliceret affære. I princippet er prostitution et spørgsmål, der i og for sig ikke behøvede at vedrøre andre end de involverede parter, dem, der får penge for at levere en ydelse, og dem, der betaler, præcis som i alle andre betalingsforhold, i det mindste når der er tale om reel frivillighed.

Hvis der ikke er tale om frivillighed, eller hvis frivilligheden ikke er reel, er det imidlertid en anden sag. Så må samfundet blande sig. Derfor er det bestemte sider af prostitutionen, vi må fokusere på. Det gælder f.eks., hvis den prostituerede er i en social eller økonomisk situation, som på en eller anden måde gør prostitution nødvendig for den pågældende, eller hvis den prostituerede udnyttes af bagmænd og profitmagere.

Det mest påtrængende politiske mål må derfor være, at enhver, som ønsker det, skal have mulighed for at forlade prostitutionen, og at samfundet i den forbindelse stiller særlige tilbud til rådighed, hvad enten det går ud på at afhjælpe økonomiske problemer eller tilbyde behandling for et misbrugsproblem eller noget helt andet på linje med, hvad vi i større eller mindre grad tilbyder andre grupper.

Heri ligger også en erkendelse af, at mennesker, som selv ønsker at leve som prostituerede, aldrig kan forhindres i det, og at der altid vil være kunder. Et forbud mod prostitution vil aldrig kunne håndhæves uden et uacceptabelt dyneløfteri, voldsomme bevisproblemer og utilstedeligt formynderi.

Vi havde i begyndelsen af 1960'erne den såkaldte grimme lov, der reelt havde til formål at bekæmpe homoseksualitet, selv om den angiveligt kun skulle bekæmpe prostitution. Ved hjælp af denne lov lykkedes det politiet at spolere mange menneskers liv ved at rejse tiltale, fordi den ene part f.eks. havde tilbudt den anden en cigaret. Et prostitutionsforbud vil være en kamp mod vejrmøller, der bare vil usynliggøre prostitutionen og gøre prostituerede vanskeligere at nå med oplysning om beskyttelse mod farlige kunder eller smitterisiko som f.eks. ved sygdommen AIDS.

Også i forbindelse med prostitution må vi tage udgangspunkt i virkeligheden. Vi må kon-

[Agerschou]

centrere os om at forebygge nogle af de menneskelige skader, der er hyppige følgevirkninger af prostitution, samt de sociale problemer, der kan tvinge folk ud i prostitution.

For os at se må det bl.a. dreje sig om relevante tilbud om anonym og åben rådgivning, hvad enten en prostitueret søger almindelig støtte, psykologbistand eller bistand til at tackle de problemer, vedkommende kommer ud for ved at ville forlade prostitutionen. Det må også dreje sig om specielle tilbud og behandling for alkohol- og narkotikamisbrug samt etablering af steder, hvor man kan forsøge at holde kontakt med de unge, der forsøger sig. Det er i hvert tilfælde tre oplagte områder, hvor en indsats ville være på sin plads. En forøget viden om prostitutionens årsager samt følgevirkninger for de prostituerede er givetvis også vigtig.

Til slut vil jeg godt sige, at en del af de prostituerede, der har udtalt sig i interviews og lignende, har omtalt kummerlige opvækstvilkår som en pæn del af forklaringen på, at de begyndte som prostituerede, og så hjælper det altså ikke meget, at f.eks. Kristeligt Folkeparti er med til at forringe levevilkårene for de børnefamilier, der hører til de mest klemte, sådan som man gjorde det kort før jul i forbindelse med kontanthjælpen.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Der er næsten ingen ende på, hvad de sociale forhold kan medføre.

Jeg savnede i dette som også i andre indlæg kunderne. Man taler om pigerne – og også drengene, men mest pigerne – og hvad vi skal gøre for at få dem ud, og det er vi enige i. Men nu var det jo en mand, der var heroppe, så kan man måske fortælle mig, hvad man vil gøre for, at mændene får et andet syn på kvinder.

Kan man gøre noget for at formindske prostitution ad den vej, at man fortæller lidt mere om, hvordan kvinderne føler over for det? Jeg var inde på i mit første indlæg, om man virkelig tror, at det er noget, som kvinderne synes er spændende og dejligt, og når man så giver dem en klat penge, har man sin samvittighed i orden, for det er jo bare en ydelse. Kan man komme længere ved at få større oplysning om, hvad kvinderne føler, når de lader sig prostituere, og hvordan de får det bagefter, den dag de er udslidte og udtjente? Jeg savner også det aspekt i debatten.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Det lød til, at fru Inger Stilling Pedersen ville stille mig et spørgsmål, men jeg blev usikker, fordi det endte med at blive et debatoplæg. Men jeg skal forsøge på at svare på det, jeg tror fru Inger Stilling Pedersen muligvis bad mig om at svare på: om det ikke ville være vigtigt, at kvinder fortalte om, hvordan det er at være prostitueret. Det tror jeg er vigtigt. Jeg tror, det er vigtigt, at vi alle sammen i alle sammenhænge fortæller om, hvordan det er at være det ene eller det andet, og derfor er det naturligvis også vigtigt, at et tabuområde som prostitution bliver mere åbent ved, at prostituerede selv fortæller om, hvordan de oplever det. Så tror jeg også, fru Inger Stilling Pedersen vil opdage, at virkeligheden er langt mere både spændende og differentieret, end fru Inger Stilling Pedersen tror.

Jørgen Winther (V):

Også Venstre vil gerne være med til at øge den sociale indsats over for prostituerede, men vi tror ikke på, at vi kan fjerne prostitution ved et enkelt middel, bare med et trylleslag.

Politikerne er gode til mange ting, men prostitution tror jeg ikke der er ret store muligheder for at få afskaffet her i samfundet. Den har været her i masser af år, og den vil i masser af år fremover være til stede uafhængigt af, hvilket flertal der vil være i Folketinget.

Men når det er sagt, skal vi selvfølgelig gøre, hvad vi kan for at begrænse prostitution i det omfang, som det nu engang er muligt.

Flere ordførere har været inde på de forskellige områder af prostitution, og det, som jeg opfatter som de tre største problemgrupper, er de narkoprostituerede først og fremmest, trækker drengene og de gadeprostituerede. Jeg synes, at vi først og fremmest må koncentrere vor indsats inden for disse tre grupper.

På den anden side, og det kan være et apropos til det, fru Inger Stilling Pedersen var inde på til sidst, må vi også acceptere, at der er nogle kvinder, der har valgt at være prostitueret, det kan f.eks. være som luksussluder eller som escortpige. Det tror jeg da nok at nogle har valgt af egen fri vilje, det er en tilværelse, som de gerne vil have, og dér tror jeg det er ligegyldigt, hvor stor en social indsats vi prøver at gøre; det vil være os umuligt at forebygge disse forhold.

[Jørgen Winther]

Indsatsen over for prostituerede må især koncentrere sig om to områder: for det første revalidering og dernæst den egentlige bagmandsvirksomhed.

Angående revalidering synes jeg, det er vigtigt, at hver eneste kvinde, der er positiv over for muligheder for at få en uddannelse, skal tilbydes en sådan. Og bistandsloven rummer muligheder for, at vi kan tilbyde disse uddannelser.

Angående bagmandsvirksomheden mener jeg, at den skal bekæmpes så effektivt som overhovedet muligt. I Venstre synes vi selvfølgelig også, at det fortsat skal være kriminelt både at være alfons og at være bordelejer.

Justitsministeren har nævnt problematikken om § 199 i straffeloven, og jeg vil gerne meddele, at Venstre ser meget positivt på, at vi ophæver denne paragraf.

Problematikken angående annoncering har også været fremme. Jeg vil da gerne sige, at i Venstre ser vi også med en vis beklagelse på annoncering om seksuelle ydelser, men det er nu engang noget, der foregår, og det vil nærmest sig censur, hvis vi forbyder denne form for annoncering. Vi er også ganske overbevist om, at hvis vi forbyder denne form for annoncering, vil man hurtigt finde andre skal vi sige smutveje inden for dette område.

Også inden for prostitution gælder markedsmechanismer, og hvis man har valgt at leve som prostitueret, så er det faktisk meget svære forhold at leve under i dag. I Aarhus Stiftstidende kunne man for et par dage siden læse, at inden for den sidste femårsperiode er prisen på diverse ydelser faldet til cirka det halve. Det er jo egentlig barske betingelser for prostituerede.

Jeg vil gerne nævne sygdommen AIDS, som jeg nok tror har en meget stor indflydelse på udviklingen og forekomsten af prostitution. AIDS er som bekendt en forfærdelig sygdom, en smitsom sygdom og en dødbringende sygdom. Jeg er ganske overbevist om, at denne sygdom faktisk er den største enkeltfaktor i samfundet, som kan hjælpe til at begrænse prostitutionen. Som praktiserende læge har jeg erfaret, at der er flere personer, som ændrer adfærd i situationer, hvor der kan være muligheder for prostitution. Det er sådan i dag, at masser af mennesker er skræmt fra at indgå forhold til prostituerede, således at der dog kan være en enkelt positiv ting ved AIDS-sygdommen,

nemlig at den begrænser prostitutionens udbredelse.

Ellers har jeg egentlig samme holdning som Groucho Marx angående prostitution. Groucho Marx har sagt, at efter nærmere overvejelse tror han, at sex er kommet for at blive. Jeg vil sige, at sådan er det også med prostitution. Den er nu engang kommet for at blive.

Til fru Inger Stilling Pedersen vil jeg sige, at masser af kvinder da sikkert er dybt ulykkelige over deres arbejdssituation, mens de har forhold, men på den anden side er jeg da også overbevist om, at der er andre kvinder, der har, skal vi sige en mere nuanceret opfattelse af, hvad det er at være prostitueret.

Problematikken er især væsentlig for narko-prostituerede. Her må vi gøre alt, hvad vi overhovedet kan gøre for at hjælpe dem. Først og fremmest må vi se at få dem motiveret, så de får lyst til at komme ud af deres tilværelse som prostituerede, og jeg vil da gerne sige, at jeg er overbevist om – jeg siger det for at forebygge modspørgsmål – at langt, langt de fleste af de prostituerede er nogle dybt ulykkelige mennesker.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Hr. Jørgen Winther rørte vel faktisk ved noget af det centrale i det her. Vi ved jo ikke ret meget, for vi har ikke forsket i det. Hr. Jørgen Winther siger, at han tror nok og mener nok, men vi ved det ikke. Mennesker, der har forsket i det, påstår, at mange bliver følelseskolde, altså at de heller ikke er i stand til at leve et normalt seksualliv bagefter, at de kan blive kolde over for den partner, de senere får. Det er derfor, vi siger: Lad os se på, hvordan det går disse mennesker, således at vi kan få de aspekter med ind i det også. Det lyder jo så dejligt, siger man – i øjeblikket måske – men så glemmer de. Men gør man det? Hvor meget ved vi egentlig om det? Vi har nemlig ikke villet forske i det, vi har lukket øjnene for realiteterne.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg vil spørge fru Inger Stilling Pedersen: Hvis vi ved forskning finder ud af, at prostituerede er nogle følelseskolde personer, hvad skal vi så bruge denne viden til, og hvad skal vi bruge andre former for viden til?

[Jørgen Winther]

Nogle prostituerede reagerer på én måde i deres arbejdssituation, andre reagerer på en anden måde. Vi har i hvert fald i SF og Venstre en nuanceret opfattelse af, at der er mange forskellige variationer i opfattelsen af, hvordan det er at være prostitueret. Det ved vi på forhånd. Hvorfor skal vi lave nye undersøgelser, der bare bekræfter de undersøgelser, vi allerede har?

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det bliver vi da nødt til, også for at kunne forstå prostitutionens alvor. Der er jo mange, der stadig betragter det som nåh ja, når pigerne gerne vil og kunderne er der, så hvorfor ikke? Men hvilke konsekvenser får det, hvem skal betale regningen bagefter? Det skal kvinden – og samfundet måske via sociale ydelser.

Det er så nemt at sige, at vi er alle sammen forskellige, og nogle gør sådan, og nogle gør sådan. Men det viser sig måske bagefter på længere sigt, at det får nogle konsekvenser. Man kan jo ikke sige, at alle er følelseskolde, for det ved man jo ikke noget om. Man ved blot, at det påstås ved undersøgelser, at nogle er det. Man skal passe på ikke at generalisere. Derfor kunne det være interessant at finde ud af, hvordan forholdene egentlig er.

Jeg synes, at man på mange måder tager lidt let, lidt nonchalant på det hele. Pigerne og mændene, de er der jo – men hvad nu, hvis vi fik gjort mere ved f.eks., at kunderne blev mere bevidste om, hvad det egentlig er, de udsætter kvinden for? Selv om kvinden måske tilsyneladende frivilligt går ind for det, har mange ordførere i dag været inde på, at der kan være mange grunde til, at nogle kan føle sig tvunget ud i det.

Jane Oksen (FP):

Kristeligt Folkeparti ønsker med denne forespørgsel at begrænse prostitution. Når de bruger udtrykket »begrænse prostitution«, er det vel, fordi selv Kristeligt Folkeparti erkender, at afskaffe den kan vi ikke. Det ville være det samme som at bremse naturen.

Prostitution er noget, der har eksisteret i tusinder af år, og læser man Bibelen, læser man historien, så er det foregået i tusinder af år. Kristeligt Folkeparti læser selvfølgelig Bibelen, og de kan vel ikke undgå at se, at selv tilbage før

Kristi fødsel – Abraham og Jakob havde flere hustruer, Abraham fik børn med sin trælkinde, og Lot lå med sine døtre – der var meget seksuel afvigelse dengang.

Tiderne er blevet bedre. Vi har fået fri abort, vi har fået p-piller, og vi har fået et langt friere sexliv. Hvad så med prostitutionen, skal den så begrænses, eller skal den afskaffes? Fremskridtspartiet mener, at prostitution i dens værste former, når det gælder ganske unge kvinder, der på grund af hunger efter narko sælger sig selv, skal begrænses, men det skal gøres ved at gribe hårdere ind i narkobekæmpelsen, ikke ved at forbyde prostitution.

Så er der den anden prostitution, hvor det er intelligente piger, der gerne vil tjene lidt ekstra – skattefrie penge er rare at have, og arbejdet er godt betalt – det er en aftale mellem to parter, en handel, kan man sige, og det synes jeg ikke vi skal blande os i. Hvis to mennesker kan blive enige om en sådan handel uden at gøre hinanden fortræd, kan vi ikke se noget galt i det.

Man siger også, at kvinder bliver prostituerede på grund af en elendig barndom, social nød osv. I gamle dage var det nok sådan. Fik man dengang et barn uden for ægteskab, havde man svært ved at klare sig. Man var en falden kvinde, som det hed, og man måtte måske gifte sig med en gammel enkemand eller tage ophold i et horehus. De tider er forbi. Vi har et socialt sikkerhedsnet, og ingen behøver at blive prostitueret på grund af social nød.

Så vil man have øgede sociale bevillinger for at klare det problem. Det er der jo overhovedet ikke brug for. Vi har et udmærket socialt hjælpesystem, og de kvinder, der vil ud af systemet, kan selvfølgelig komme det. Jeg vil her igen undtage de stakkels piger, som på grund af narko er kommet ud i noget, de slet ikke kan klare.

Men vi glemmer hele tiden at tale om mændene. Det er kun kvinderne, vi taler om. Hvorfor er de blevet prostituerede? spørger vi, og hvad kan vi gøre ved det? Jamen hvorfor opsøger mændene de prostituerede? kunne vi så spørge. Det er nok, fordi vi har så forkvaklet et familieliv, som vi har. Kvinder har fået ligestilling, det er svært at være mand, det er svært at leve op til de meget dygtige kvinder, det er også svært at nå det hele i en travl hverdag.

Jeg tror, det er sådan, at mange kvinder benytter seksualiteten som et våben mod mænd. Mænd skal være meget søde, mænd skal være

[Jane Oksen]

meget gode, mænd skal tjene penge, så kan de få ydelser fra deres koner. Selvfølgelig er der også lykkelige ægteskaber, hvor man lever sammen lykkeligt til sine dages ende. Det er den slags ægteskaber, Kristeligt Folkeparti holder af, og det ville også være dejligt, hvis det var sådan, men med et meget stort antal skilsmisser ved vi jo, at det ikke passer.

Vi ved også, at flere og flere mennesker foretrækker at leve alene. De tør ikke binde sig følelsesmæssigt til et andet menneske. Tør man ikke binde sig følelsesmæssigt, så kan prostitution være en udvej, og jeg synes ikke, vi skal se ned hverken på de mænd eller de kvinder, der benytter den udvej.

Jeg synes, det er noget, vi bliver nødt til at acceptere, men derfor skal vi selvfølgelig ikke sige, at vi ikke kan gøre noget ved det. Vi kunne prøve at føre en anden politik, så var der måske ikke så stort behov for, at manden søgte andre græsgange. Vi har en lov, der siger, at utugt er strafbart. Den bliver ikke overholdt, så lad os starte med at afskaffe den. Jeg er enig med flere af ordførerne heri.

Men jeg synes, de skulle læse § 199, før de taler om en total afskaffelse af den, for den omhandler også spil og understøttelse fra kvinder, der ernærer sig ved utugt. Det, jeg mener skal fjernes, er selve utugtsparagraffen, således at det ikke er strafbart at være prostitueret.

Vi er jo forskellige alle sammen, og i Fremskridtspartiet mener vi, at personlig frihed er frit at kunne annoncere i aviser, frit at kunne vælge det erhverv, man vil. I Kristeligt Folkeparti kan de leve, som de vil, men de bør ikke gøre sig til dommere over, hvordan andre skal leve, og så længe der ikke er tale om, at man mishandler hinanden, mener jeg ikke, der bør gribes ind.

Sex med mindreårige tager vi selvfølgelig afstand fra og også fra udnyttelse og grov mishandling. Det er direkte modbydeligt, men det er jo mændene, der udnytter de stakler, der er så syge, at de faktisk er villige til alt. Her er ikke tale om en handel mellem ligeværdige, og her burde mændene egentlig straffes, fordi de udnytter personer, der er umådelig svage.

Vi har i dag meget vide rammer for vores moral, og offentlig forargelse hører til sjældenhederne, så prostitution kan faktisk ikke forarge nogen mere. Erotik og sex er blevet en del af vores hverdag, og det synes jeg Kristeligt Folkeparti burde erkende.

Vi kan godt sige, vi alle mere eller mindre prostituerer os, måske ikke lige seksuelt, men jeg synes, gifte kvinder på mange måder prostituerer sig ved, at sex er noget, man skal gøre sig fortjent til; man straffer manden, og mange kvinder er måske selv skyld i, at mændene søger de prostituerede, ved den måde, de behandler dem på.

Så kan der også være et økonomisk element på den måde, at nogle piger gerne vil tjene en ekstraskilling, især hvis den er skattefri. Vi har et enormt skattetryk, der gør, at det er svært at klare sig, og jeg tror ikke engang, det går ud over børnene, hvis det ellers foregår under ordentlige og hygiejniske forhold. Og hvis ikke man spreder smitte, spreder AIDS osv., synes jeg ikke, vi skal komme med de hævede pegefingre. De penge, der kommer ind, kommer måske den kvindes børn eller familie til gode. Det egentlige problem er de stakkels piger, der bliver udnyttet, som er syge af narkomisbrug – det vil jeg gerne have vi tager op – men ellers synes jeg, vi skal blande os så lidt som muligt og betragte prostitution som et erhverv som alle andre.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det var klar tale, der var ikke noget at tage fejl af. Men gad vide, hvad Fremskridtsfolk ude i landet, der har andre holdninger, egentlig vil sige til sådan en tale?

Jeg vil først gerne kommentere det med det kristne. Se, Bibelen er jo netop en bog, der fortæller om mennesket på godt og ondt gennem tiderne, og det behøver ikke at have spor med prostitution at gøre, at man har levet under forskellige vilkår, eller som jeg sagde indledningsvis: Hvordan har de kvinder så haft det? Der er ikke tale om fordømmelse af nogle kvinder, der til alle tider har levet mere eller mindre tvunget til det, så det vil jeg slet ikke blande mig i.

En anden ting er, at det skulle være en aftale mellem ligeværdige partnere. Det kan det være, men det kan sandelig også være det modsatte. Jeg synes, man kommer for nemt om ved det fra Fremskridtspartiets side ved at sige: Nå ja, nu findes det, og bare de ikke er narkomaner, så er alting godt. Det skal være et lovligt erhverv, og man kan have det som bierhverv, bare børnene ikke tager skade af det.

[Inger Stilling Pedersen]

Jeg synes, der var stof til masser af spørgsmål til Fremskridtspartiet om, hvordan de egentlig forestiller sig de familier vil fungere, og om man virkelig tror, at der er nogen, der vil acceptere og blive jublende glade, når man kommer hjem og præsenterer sin tilkommende og siger: Ja, det er altså en narkoluder, og det er en prostitueret, for det er meget fint og stort at være det, det er jo et erhverv.

Nej, vi har to masker på hele tiden – én, når det gælder de andre, og én, når det gælder os selv. Vi burde faktisk se på, hvordan vi selv ville reagere i disse situationer, hvad vi selv ville udsætte børn for, hvad vi selv ville gøre i disse situationer, og så – hvis vi kan finde det acceptabelt – kan vi måske have en gyldig undskyldning for det. Men det andet er altså en utrolig nem måde at komme om ved problemet på, og det løser overhovedet ingen problemer.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Det, jeg forsøger at sige, er ikke, at prostitution skal være et respektabelt erhverv osv. Det, jeg forsøger at sige, er: Det eksisterer, det må vi erkende, og forbud har aldrig nogen sinde hjulpet på noget som helst.

De foranstaltninger, som Kristeligt Folkeparti kunne tænke sig at komme med, vil faktisk kun gøre problemet større. Det er da klart, at man godt kan acceptere, at en kvinde er prostitueret, uden at man derfor synes, at det er pragtfuldt, og at man skal opfordre andre unge piger til at gå ind i det erhverv. Selvfølgelig skal man ikke det. Men de prostituerede opfylder et behov.

Og der er et emne, vi ikke har været inde på, nemlig at de handicappede i dag har ret til at besøge prostituerede. Når man fra Justitsministeriets side anerkender det i den nye vejledning om sex og handicap, har man dermed også anerkendt, at prostitution eksisterer, og at den må benyttes, og så kan det ikke nytte noget, vi kommer med alle vores pegefingre eller forsøger at bremse prostitutionen, vi kan ikke bremse den. Men den vil forhåbentlig ikke blive så udbredt, nu hvor vi har fået AIDS-problemer osv.

Jeg skal ikke opfordre nogen til at søge prostituerede, det fører ikke til nogen lykke. Men jeg vil sige, at den er der, vi må acceptere den. Der er jo stadig væk mænd, der benytter prosti-

tution, og det synes jeg ikke vi skal forhindre dem i; det kan faktisk redde mange ægteskaber, at manden kan besøge en prostitueret og så bevare sit hjem og sine børn, og alle parter er måske oven i købet tilfredse med den ordning.

Kirsten Lee (RV):

Prostitution er et emne med mange facetter, og ingen af os tror vel, at vi uden videre kan bringe prostitution ud af verden. Seksualitet lader sig nu ikke uden videre kontrollere.

UNESCO-rapporten, der efterhånden er flere år gammel, vurderer ensidigt, at prostitution er kvindeundertrykkende og bør bekæmpes med alle midler. Der kan heller ikke herske tvivl om, at internationalt, f.eks. i Thailands barer og i Filippinerne, er prostitution kvindeundertrykkende og et enormt socialt problem. Ganske unge piger tvinges ud i prostitution af social nød og elendighed.

Dansk Kvindesamfund finder, at det er yderst betænkeligt – og jeg er helt enig med Dansk Kvindesamfund – at plattenslagere som Tommy Mortensgaard i Skjern gennem kynisk markedsføring som beskrevet i Ekstra Bladet har lov til at være med til at lokke sådanne kvinder til Danmark, hvor de er retsløse. Han fortæller oven i købet sine kunder, at disse kvinder stort set er retsløse her i landet de første tre måneder. Skulle man blive træt af dem efter tre måneder, kan de bare returneres som en anden postpakke. Tommy Mortensgaards metoder er anstødelige, og jeg vil gerne spørge justitsministeren, om der ikke er måder, hvorpå den form for markedsføring kan standses. Det forekommer mig, at den form for annoncering er erhvervsmæssig formidling, der tangerer slavehandel, det er en klar krænkelse af menneskerettighederne og har et helt andet sigte end de ægteskabsbureauer, der dog formidler kontakt mellem ligeværdige og uden betaling.

Jeg har forstået, at Thailand giver opholdstilladelse til en dansker uden visum, hvis opholdet kun varer 15 dage, og jeg vil gerne spørge justitsministeren, om man ikke på samme måde her i landet kunne overveje at indføre visumpligt for thailændere, når det drejer sig om ophold ud over 15 dage. Fristelsen til for Tommy Mortensgaards kunder at lægge billet ind på den slags annoncer ville falde ganske betragteligt.

[Kirsten Lee]

Det er også yderst betænkeligt, hvis det er korrekt, som det er fremgået af pressen – det var Jyllands-Posten den 17. februar 1988 – at tyske mænd udnytter vores liberale ægteskabslov ved at ægte thailandske piger i Åbenrå og i Stubbekøbing og andre steder; derved kan thaikvinderne ikke sendes ud af Tyskland, men mange bliver angivelig anbragt i bordeller i Tyskland. Jeg vil gerne bede justitsministeren undersøge, hvad det egentlig er, der er sket i de sager, for det fremgik af artiklen i Jyllands-Posten, at der var foretaget anholdelser.

Anskuer man problemet i international sammenhæng, er det indlysende rigtigt, at vi i vores bistandspolitik inddrager kvindeaspektet for på den måde at medvirke til at forhindre, at piger og kvinder i ulandene af social nød bliver tvunget til at søge ud i prostitution.

Her på den hjemlige bane er det muligt inden for den eksisterende lovgivning at yde hjælp til prostituerede, der ønsker at komme ud af prostitutionen, men det er et spørgsmål, om den enkelte prostituerede altid er indstillet på at ændre sin tilværelse.

Der er delte meninger om, hvorvidt man kan tale om tvungen og frivillig prostitution. Nogle kvinder har i de seneste dage gennem pressen ladet forstå, at de er tilfredse med en tilværelse som prostituerede. Så det gælder tilsyneladende for nogle af dem, at det er en frivillig sag. Men andre, gadeluderne f.eks., som ofte er narkotikaafhængige, er formentlig hinsides al frivillighed i narkoens vold. Den gruppe bør man gøre en indsats for at hjælpe ud af prostitutionen.

For nogle år siden lagde EF's kvindeudvalg op til, at prostitution skulle ligestilles med almindelige borgerlige erhverv. Det blev nu ikke vedtaget i Ministerrådet, og det kan heller ikke være et erhverv, vi ønsker kvinder skal vælge.

Det er vigtigt at forhindre, at unge – drenge såvel som piger – kommer ud i prostitution og bliver udnyttet af alfonser og bordelmuttere. Den bedste måde at forhindre det på er, at vi behandler vore børn og unge godt, lærer dem, at de er noget værd, at vi respekterer deres fysiske og psykiske integritet og beskytter dem mod overgreb som f.eks. incest.

Det er også vigtigt at fortælle mænd, der op søger en prostitueret måske to eller tre gange i deres liv af simpel nysgerrighed og trang til spænding, at de burde finde noget andet at ka-

ste sig over end prostituerede, hvis de skal have opfyldt et spændingsbehov.

Der er flere ordførere, der i dag har været inde på, om tiden ikke skulle være moden til, at vi ophæver straffelovens § 199, som jo ikke bruges i praksis, og vi vil gerne sige tak til justitsministeren for hans villighed til at se nærmere på en eventuel ophævelse af den.

Men vi er godt tilfredse med, at det er muligt at retsforfølge prostitutionens bagmænd efter straffeloven. Vi synes også, det er rimeligt, at vi forsøger at koordinere den sociale indsats, således at man prøver at give alternative tilbud til prostituerede, både drenge og piger, som af social nød er blevet prostituerede.

Vi tror ikke på, at man opnår noget ved at forbyde annoncering. Det ville bare føre til en genopdagelse af det kodesprog, som man brugte i tidligere tider. I Politiken i 1907 bragte man en annonce, der lød: »Ung dame søger lån på 10 kr. hos velsitueret herre.«

Vi har forstået, at Sverige og Norge ved deres forbud mod annoncer faktisk har formået at skabe ganske væsentlig kreativitet inden for annonceringsreglerne, og det ønsker vi ikke skal være muligt her i landet.

Duetoft (CD):

Prostitution har eksisteret i mange, mange år, og der er vel ingen, der tror, at man 1, 2, 3 kan fjerne den igen. Jeg har en yndlingsfilm, som jeg har set massevis af gange. Og da jeg i går gik og overvejede, hvad jeg skulle sige her i dag, gik det op for mig, at den jo faktisk handlede om prostitution – nemlig den gamle Garbofilm om »Kameliadamen«, som jeg holder rigtig meget af. Kameliadamen var jo prostitueret i Frankrig, og det, man kan spekulere over også med udgangspunkt i en gammel film, er vel, om et af problemerne ikke er, at vi er for fordømmende. Når en dame som Kameliadamen kunne leve, som hun gjorde – og det gik godt længe – var det jo netop, fordi man accepterede, at der i samfundet var mennesker, der levede som holdte mennesker.

Jeg mener ikke, at det er en yndlingssituation, men jeg kan ikke lade være at sige det her i dag, for jeg synes, det er meget let at komme med en masse sniksnak her på Christiansborg, men det hjælper ikke så meget på Halmtorvet, og det hjælper ikke i Istedgade. Det hjælper ikke meget de steder, hvor sådanne ting foregår,

[Duetoft]

at vi på Christiansborg står og siger, at det er forfærdeligt, at det er undertrykkende, og at det er trist og alle de dér ting, for det er det da. Men uden at jeg skal give karakter til nogen, synes jeg, at de konkrete indlæg i denne debat har manglet noget. Jeg kan desværre ikke love, at det efter mit indlæg er blevet meget bedre.

Jeg vil gerne sige, at den moralske side, den fordømmende side af dette problem må vi se bort fra, for det er ikke en vej frem at stille sig op som dommer. Men det betyder ikke, at vi ikke skal tage de følelsesmæssige sider ved prostitutionen med.

Når man eksempelvis i Danmarks Radio på et tidspunkt har kunnet høre i ungdomsudsendelser, at ganske unge piger trak på Halmtorvet, fordi de manglede tøj, de skulle være med på moden som alle de andre, og herregud! en enkelt dag eller to derinde, det gik jo nok. Jamen så er der et eller andet galt. Så er der noget galt i hjemmet, så er der noget galt i skolen, og der er noget galt i vores samfund generelt. For naturligvis – og dér er jeg enig med flere af de foregående ordførere – handler det her om, at nogle mennesker skal være klar over deres eget værd, de skal være klar over, at sex og følelser hænger sammen, og at det ikke bare er et eller andet teknisk.

Jeg vil gerne sige til fru Inger Stilling Pedersen, at det nok også har noget med kunderne at gøre, at det nok stort set er et opdragelsesproblem. Det er et opdragelsesproblem om, at kunderne forstår, at det, de søger, ikke er en maskine, for så kunne de vel i stedet anskaffe sig et eller andet andet, der kunne pumpes op. Det behøver man jo ikke et levende menneske til. Det er et grundlæggende menneskesyn, som vi skal være med til at præge, og vi skal forsøge at præge det uden at stå med hammeren på den anden side og slå folk oven i hovedet, fordi de ikke gør, som vi ønsker.

Jeg synes, det er uhyggeligt at høre om disse unge mennesker, og jeg mener, det er dér, vi skal sætte ind. Det kan ikke hjælpe, at vi taler om en idealtilværelse. Vi kan godt tale om, hvad vi kan gøre for at forhindre unge mennesker i at blive prostituerede, men det er vel også væsentligt at sige noget om de mennesker, der faktisk allerede er det.

Som flere allerede har nævnt, er der narkospørgsmålet. Det bliver selvfølgelig ikke løst ved, at man forsøger at fjerne prostitutionen.

Det er jo den anden vej rundt, vi skal, og oplysningen om, at et ganske let misbrug af narkotika kan føre til et meget værre misbrug og til prostitution, er væsentlig, men det er også væsentligt, at der gives f.eks. metadonbehandling, noget, der kan holde de unge mennesker og narkomisbrugerne væk fra det her.

Et andet spørgsmål, vi er nødt til at tage fat på – og det gjorde hr. Jørgen Winther også – er AIDS. AIDS er jo en uhyggelig sygdom også i denne sammenhæng, og her skal vi nok også beskæftige os lidt med de prostitueredes problem, for det er jo ikke kun kunder, der kan risikere at blive smittet, det er også de prostituerede. Oplysningskampagnerne er meget, meget væsentlige i den sammenhæng.

På det punkt kommer jeg lidt i opposition til hr. Agerschou vedrørende hr. Agerschous opdeling af, hvad man kunne gøre, og hvordan man betragter samfundet og de her ting. I CD ser vi ikke med afsky på en autorisation af prostitutionen på den måde. Jeg nævner ikke statslige bordeller, for det ville gøre staten til bordelmutter, det er jo ikke lige sagen. Men jeg kunne forestille mig en eller anden autorisationsordning, der gjorde, at man kunne få en lægelig og økonomisk blåstempling. Jeg mener, at det fri marked er farligt på mange områder, og nogle af de mennesker, der er kommet ind i systemet, skulle man kunne tilbyde en sikkerhedsordning, der løsrev dem fra deres økonomiske bagmænd, og som også havde nogle sikkerhedsmæssige og helbredsmæssige kvaliteter.

Jeg er ikke enig med hr. Agerschou, når han siger, at det ville være en social stempling eller en pariaordning over for disse mennesker. Det har noget med vores grundlæggende holdninger at gøre. I det øjeblik, man gør det, er et samfund blevet så voksent, at man ved, at prostitution faktisk eksisterer, og dermed vil der forhåbentlig også være en forståelse for det.

Det sidste punkt, jeg også mener at vi er nødt til at tage fat på – og som også Dansk Kvinde-samfund og andre har nævnt – er pigerne fra Østen, der kommer til Vesteuropa og bliver misbrugt. Dér er jeg meget enig med fru Kirsten Lee i hendes vurdering vedrørende indførelse af visum. Men jeg vil godt gå et skridt videre, for det er jo rigtigt, at i Paris eller i Hamburg, måske også i København, bliver ægteskabelige kontrakter misbrugt. Jeg vil godt gå så langt

[Duetoft]

som til at sige, at selv om det rammer nogle uskyldige mennesker, ligger det ikke os fjernt at sige: Jamen det koster 15.000 kr., det koster 20.000 kr., det koster 30.000 kr. på en konto i et år, hvis man vil gifte sig med en ung pige fra disse dele af verden. Efter et år kan man så få pengene udbetalt, og så er det i orden. Det kunne være med til at forhindre den situation, vi desværre har hørt så ofte om, at piger, der er kommet ud i prostitution, og som gerne vil væk fra det, simpelt hen siger: Jamen vi har ikke engang pengene til billetten hjem. Vi har ikke en chance for at slippe fra det. Der skulle være en garantikum, der gjorde det muligt at sige: O.k., vi tror gerne på jer, men hvis I vil misbruge dette system, skal pigen i det mindste have chancen for at slippe hjem igen. Det synes jeg man bør overveje. Jeg mener, at man både om autorisationsordningen og om Østenpigerne er inde i nogle praktiske tiltag, som det vil være muligt for Folketinget at foretage – ikke for at fjerne prostitutionen, men for at hjælpe nogle mennesker, der faktisk er i nød.

Jeg vil godt slutte med at sige, at vi er meget enige i de synspunkter, der også ligger i dagsordenen, om hjælp til private organisationer, der tager fat i dette område. Vi har bl.a. i Kristeligt Dagblad kunnet læse flere artikler, hvor man fortæller om det kirkelige hjælpearbejde på Vesterbro, som må vinde meget, meget respekt. Men når vi alligevel undlader at stemme til den dagsorden, er det, fordi det er for fattigt. Det er altså for fattigt, at det eneste, Folketinget kan få taget sig sammen til at sige efter en debat som denne, er: For resten vil vi gerne bede om en redegørelse fra ministrene om et år.

Nej, kære venner, det kan man ikke byde nogen. Derfor tillader vi os i al stilfærdighed at undlade at stemme til den dagsorden.

Vi ville hellere have stemt for Kristeligt Folkepartis, som formodentlig kommer lidt senere i debatten. Den er noget mere konkret. Jeg vil godt sige, uden at jeg skal foregribe begivenhedernes gang, at al tale om annonceforsbud ligger ikke for os, men derefter kan vi godt tilslutte os mange af de grundsynspunkter, som Kristeligt Folkepartis fru Inger Stilling Pedersen er kommet med hidtil. Der var da noget konkret i de udspil, der er kommet fra dette parti. Men denne generelle dagsorden, som bare siger, at vi skal vende tilbage til det om et år, synes vi ikke vi vil bruge kræfter på at stemme til, så derfor undlader vi.

Kofod-Svendsen (KRF):

Der er flere, der har været inde på, at prostitution ikke er et problem, man sådan kan løse i en håndvending. Det mener vi heller ikke fra Kristeligt Folkepartis side. Men spørgsmålet er, om man er parat til at tage bare nogle små skridt i den rigtige retning. Jeg vil benytte min taletid til at motivere den dagsorden, som jeg vil slutte med at fremsætte.

Jeg vil begynde med og vil i det hele taget i mit indlæg citere fra nogle af de undersøgelser og rapporter, som foreligger. Jeg mener, at det er nogle af de sikreste informationskilder, vi nu engang har. Ida Kock har skrevet en bog, »Prostitution«, om truede unge og socialt arbejde. Her vil jeg citere fra afsnittet om bekæmpelse af prostitutionen, hvor forfatteren siger følgende:

»Udgangspunktet for denne bog er, at prostitution er et onde, et socialt, menneskeligt og kønspolitisk problem, der bør tages alvorligt, og som skal bekæmpes eller begrænses mest muligt. Det kræver i første led viden, derefter økonomiske ressourcer og en omfattende indsats fra professionelle voksne. Dersom der fra bevilgende myndigheder vises vilje såvel holdningsmæssigt som bevillingsmæssigt, er der grund til at tro, at man kan komme langt med hensyn til at begrænse prostitutionen.

Denne optimisme bygger på en lang række nordiske erfaringer, der viser, at de fleste unge vælger prostitutionen fra, hvis de får personlig støtte og reelle alternative muligheder. Det er også sandsynligt, at en del mænd ikke længere ønsker at optræde i kunderollen, dersom de oplyses om, hvad prostitutionen indebærer.«

Her synes jeg der er givet en væsentlig indfaldsvinkel til behovet for at øge den sociale indsats. Tiden tillader ikke, at jeg citerer lange afsnit fra de adskillige rapporter, jeg har taget med herop, men det fremgår af flere af dem, at sætter man ind med et målrettet socialt arbejde, er det muligt at hjælpe unge, som måske allerede som 12-13-årige er kommet ud i prostitution. Baggrunden kan være incestforhold i hjemmet. Der kan være andre årsager.

Men det første spørgsmål er: Mener man, som det siges her – og det er jeg enig i – at prostitution er et onde, eller mener man, at det er noget, som man stort set kan lade markedskræfterne ordne?

Har man den første holdning, mener jeg, at man må være parat til en målrettet indsats. Her

[Kofod-Svendsen]

vil jeg gerne understrege, ligesom flere andre har gjort, at de private organisationers arbejde og ikke mindst de kirkelige organisationer har gjort en kolossal vigtig indsats. Derfor er det en meget vigtig del af den sociale indsats, at man giver dem bedre mulighed for en aktiv opsøgende virksomhed. Det betyder ikke, at stat og kommune kan friholdes for ansvar. Begge, både de offentlige og de private, har en indsats at gøre. Men netop når man kender de private organisationers resultater, bør deres mulighed styrkes. Det er det første, som jeg mener skal understreges.

Det næste er, at jeg mener, vi skal skærpe efterforskningen og sanktionerne over for prostitutionens bagmænd. Det er nu engang sådan, at der er nogle, der tjener på andre. Hvor meget, kan være lidt vanskeligt at sige. I rapporten om prostitution, penge og kærlighed under titlen »Baggader« siges det på side 277, at man regner med, at omsætningen i den danske prostitution er ca. 500 mio. kr. om året, og man siger, at det efter al sandsynlighed er et minimumsbeløb.

Så der er altså mange eksempler på, at der er nogle, som groft udnytter andre på den ene eller den anden måde, og det er rigtigt, som også justitsministeren var inde på i sin redegørelse, at vi har en lovgivning, som kriminaliserer rufferi og alfonseri – det er straffelovens §§ 228 og 229 – men jeg tror, der er behov for, at man skærper denne efterforskning, for her er der virkelig tale om, at man på en kynisk måde tjener på andre.

I den forbindelse er jeg meget enig i det, to tidligere ordførere har været inde på: udnyttelsen, som danskere deltager i, af piger fra den tredje verden. Thai pigerne er nævnt – vi kunne også nævne andre piger. Jeg har FN-rapporten fra Madrid – fra marts 1986 – som indeholder flere tankevækkende redegørelser om den, man kunne kalde det neokolonialisme, som er vokset frem. Der tales om en grov, kynisk udnyttelse. Her mener jeg ikke vi hårdt nok kan straffe dem, der kynisk vil udnytte andre mennesker for at tjene penge på dem.

Så kommer spørgsmålet om annoncering med seksuelle ydelser, hvor vi har hørt en række talere vende sig imod det. Her kan man så igen sige: Hvordan er forholdet i de andre nordiske lande? Det er jo en kendsgerning, at de andre nordiske lande har en anden lovgivning end Danmark.

Så var der en ordfører, der var inde på, at fantasien skaber forskellige omgængelsesmuligheder. Ja, men det ændrer bare ikke den kendsgerning, at de forskellige rapporter fastslår, at prostitution er væsentlig mere udbredt i Danmark end i de andre nordiske lande, og man mener, at den meget liberale annoncepraksis i Danmark er en af årsagerne til det.

Vi er mange her, som med glæde taler om det nordiske samarbejde. Hvorfor kan vi ikke på dette område lade os inspirere af de erfaringer, man har gjort i Norge og Sverige? Jeg siger ikke, at alle problemer ville være løst, hvis man indførte regler som de norske og svenske. Men mener man, at man bør begrænse prostitution, hvorfor er det så så forfærdeligt, at man vil forbyde annoncering med seksuelle ydelser, når dette har vist sig at give resultater?

Vi har på andre områder, herunder når det gælder reklame for f.eks. spiritus og tobak, gennemført nogle restriktioner i Danmarks Radio og i TV 2. Hvorfor kan man så ikke her også udtrykke sin holdning ved at sige: Nej, vi ønsker ikke, at der er nogle, der skal tjene på andre, for det er igen det, der er spørgsmålet. Det er her, jeg mener vi bør sætte ind.

Det fjerde punkt, jeg vil understrege, er forskningen. Jeg har en tankevækkende rapport om situationen i Sverige, hvor man i begyndelsen af 1970'erne oplevede en vækst i prostitutionens omfang. Så satte man ind med øget information, satte nogle forskningsprojekter i gang, og i slutningen af 1970'erne var omfanget af prostitutionen væsentligt formindsket. Bordelvirksomheden er nedsat med 60 pct., og sexklubprostitutionen er gået ned med 80 pct. ifølge denne rapport fra 1988 udarbejdet af Svend Axel Månsson.

Det viser altså, at hvis man er parat til at sætte ind først og fremmest med information, med en social indsats, og også tør vise den holdning, at man mener, at prostitution er et onde, som bringer især helt unge piger og drenge i en meget, meget vanskelig situation, så viser altså ikke mindst de svenske erfaringer, at man gennem en målrettet indsats kan vende en stigende kurve til en nedadgående.

Der er endnu en rapport, som jeg også vil henvise til: »Prostitutionsliv« fra 1988. Det er en helt ny rapport af Susanne van Deurs Henriksen, hvor hun netop efterlyser flere forskningsprojekter og siger:

[Kofod-Svendsen]

»Den norske og svenske forskning har fortalt os meget, som er nyt, men som nævnt er det ikke alt, vi umiddelbart kan overføre til danske forhold. Danmark har f.eks. andre prostitutionsformer. Hvilken betydning har det? Hvem er de danske kunder? Hvorfor går de til prostituerede og hvor tit? I Norge og Sverige hører man ikke meget til sadomasochisme blandt kunderne. Har vi særlig mange sadomasochister i Danmark? Eller er der blot annoncer med tilbud i den retning?«

Sådan mener jeg, der er rejst væsentlige spørgsmål om behovet for øget forskning, hvad vi mener der bør sættes ind med.

Det allersidste punkt – jeg ser, min tid er gået – er, at vi også bør ratificere FN's konvention af 1949 om bekæmpelse af handel med personer og udnyttelse af andres prostitution.

Derfor vil jeg fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

- »Folketinget opfordrer regeringen til
- at øge den sociale indsats over for prostituerede, herunder støtte til private organisationers arbejde, så de får bedre mulighed for en aktiv opsøgende virksomhed blandt prostituerede,
- skærpe efterforskningen og sanktionerne over for prostitutionens bagmænd,
- forbyde annoncering med seksuelle ydelser,
- iværksætte en forskning i prostitutionens årsager samt de kort- og langsigtede psykiske og sociale følger for de prostituerede samt
- ratificere FN's konvention af 1949 om bekæmpelse af handel med personer og udnyttelse af andres prostitution.

Folketinget går herefter over til næste punkt på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 31).

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår ligeledes i forhandlingen.

Carsten Andersen (SF):

Trækkerdreng og prostitution blandt unge mænd har kun været meget lidt nævnt i debatten. Det er vel egentlig vilkårene for nøjagtig denne gren af prostitutionen. Det er noget, som faktisk lever et gråt liv, som egentlig ikke nævnes, eller som meget lidt berøres. Det er medta-

get i den dagsorden, som SF er medforslagsstiller til. Alligevel føler jeg trang til at understrege, at man måske særlig hæfter sig ved et undersøgelsesarbejde og måske går i gang med noget oplysningsarbejde for denne særlige gruppe.

Selv om det måske godt kan vække nogle følelsesmæssige reaktioner, er netop denne gruppe særlig udsat, fordi de har overskredet den tærskel, det er at være trådt ud i prostitution, og dernæst også at være trækkerdreng, hvor samfundet næsten har en dobbelt udstødningsmekanisme over for dem. Der findes ikke særlig meget målrettet arbejde for denne gruppe. Jeg ved, der er en undersøgelse i gang, men de har ikke det samme tilbud, som der rettes til dem på Halmtorvet og andre steder. Inden for det sociale system er man meget lidt opmærksom på dette område.

Tidligere har der været et målrettet arbejde, som blev opgivet, da gudskelov den grimme paragraf gled ud af straffeloven, men egentlig var det vel ikke ensbetydende med, at man skulle ophøre med arbejdet med henblik på resocialisering af trækkerdreng og prostituerede unge mænd.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Det er i forbindelse med problemet med trækkerdreng, hr. Carsten Andersen rejser.

Jeg synes da, at vi her i Folketinget passende kunne tænke os lidt om, inden vi indfører registreret partnerskab, som en lang række partier går ind for. Hvis Danmark som et af de første lande i verden anerkender homoseksualitet, vil vi opleve, at turister i store mængder vil søge hertil for at få kontakt med homoseksuelle.

Jeg tror også, vi vil se, at hele det problem med trækkerdreng og kontakter i parker, på gader osv. med ganske unge drenge vil øges. Derfor vil jeg gerne opfordre til, at vi i hvert tilfælde ikke indfører en lov om registreret partnerskab. Jeg mener, det hænger sammen med en anerkendelse af homoseksualiteten og en forøgelse af de problemer.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Da vi i sin tid diskuterede registreret partnerskab, havde CD stillet sin gruppe frit, og vi var seks, der gik ind for det forslag, og det gør jeg stadig væk.

[Duetoft]

Jeg vil gerne sige til fru Jane Oksen, at det faktisk var med den stik modsatte begrundelse, at det forslag kom frem, nemlig at man gjorde homoseksuelle og lesbiske forhold mere faste og derved hindrede noget af den flygtighed, der måske havde præget visse dele af vort samfund.

Derfor synes jeg, det er helt uanstændigt og helt utroligt, at vi her i dag skal høre, at registreret partnerskab faktisk vil føre til, at man vil vrimle fra udlandet til Danmark for at få fat i trækkerdrengene.

Hvad er det for noget, fru Jane Oksen? Det var ikke meningen, og jeg håber heller ikke, det bliver sådan. Jeg tror ikke på det. Jeg synes, at der med denne bemærkning ligesom skulle lidt forargelse ud mellem sidebenene.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg har hørt mange afsindige udtalelser fra denne talerstol, men den, fru Jane Oksen præsenterede for et øjeblik siden, er dog alligevel en af de mest afsindige. Hvad i alverden har registreret partnerskab med trækkerdrengene at gøre? Det må stamme fra en eller anden utroligt mørk niche i fru Jane Oksens fantasi.

Pelle Voigt (SF):

Jeg synes, debatten i dag periodevis og i enkelte indlæg, selv om der har været fremragende undtagelser, på mange måder kan minde om de blindes diskussion om farver.

Jeg vil godt fremdrage et bestemt aspekt af diskussionen i dag og sige, at prostitutionen jo ikke kun er et socialt problem. Den er også samtidig et regionalt og et geografisk problem i mange, mange lande og også her i København.

Flere af talerne har i deres indlæg lige i forbiarten nævnt Vesterbro, Halmtorvet, uden måske at gøre sig helt klart, hvor hårdt belastet bydelen er af de ting, der foregår: narkotikamisbruget og den medfølgende prostitution og hele pornoindustrien og alle de andre ting. Det er, som om Vesterbro er blevet udset til at være skraldespand for hele Storkøbenhavn, for Danmark, ja, sågar også for en stor del af vore nabolande.

Det betyder en vældig belastning af de lokale beboere. Det betyder også en vældig erfaringsmængde blandt de mennesker, som bor i bydelen. Det er ikke blot en belastning, men der er også kræfter og ressourcer til stede i det lokale

miljø, som jeg ville opfordre meget til at man arbejdede for i højere grad at frigøre.

I den dagsorden, som SF er medforslagsstiller til, peges der på det vigtige arbejde, som en række af de private organisationer, især de kirkelige organisationer, udfører i miljøet på Vesterbro, og på betydningen af, at organisationerne får yderligere midler stillet til deres rådighed.

Den 16. marts var der en større høring om denne problematik og et møde mellem folketingspolitikere og samtlige organisationer på Vesterbro. Politiet, de sociale myndigheder og de private organisationer, som omtales i dagsordenen i dag, deltog i høringen.

Efter min opfattelse gik det lysende klart gennem den diskussion, der var, og fremstod som en slags konklusion, at beboerne på Vesterbro – enten det drejer sig om hjælpeorganisationer, de sociale myndigheder, politiet, eller det drejer sig om den lokale lejerbevægelse og andre – er meget ivrige efter at indgå i et nærmere samarbejde ikke alene med hinanden, men også med Socialministeriet om at tilvejebringe en art samlet handlingsplan om de problemer, der er i bydelen.

Det er vel i denne diskussion relativt klart trængt frem, at man ikke kan skille spørgsmålene om hoteldriften, om pornografien, om narkotikamisbruget og om prostitutionen i dette miljø fra hinanden. Det er også indlysende, hvis man kender noget til forholdene på Vesterbro, at dette også har noget at gøre med den sociale nød og med boligstandarden i bydelen.

Det tilbud, som jeg fornemmer ligger fra Vesterbros Lokalråd, og som omfatter alle disse kræfter plus andre kræfter på Vesterbro, er et tilbud til socialministeren om at medvirke til udformningen af en egentlig handlingsplan, hvor man kan inddrage de lokale beboere, deres ressourcer, deres tilstedeværelse og deres erfaringer i et arbejde.

Jeg tror, at en regering, som taler en hel del – ind imellem til vores store glæde – om selvforvaltning og den slags, burde prøve at overveje positivt at modtage en henvendelse f.eks. fra Vesterbros Lokalråd og gå ind i et samarbejde. Jeg tror ikke, at disse diskussioner kan tages løsrevet fra hinanden. Jeg tror, at det, der er brug for, er en samlet udredning og en samlet handlingsplan, som er i stand til at sætte disse ting i sammenhæng.

[Pelle Voigt]

Jeg er overbevist om, at et stort flertal af borgerne på Vesterbro ville se på det som et kolossalt fremskridt, hvis man fra Socialministeriets side positivt ville overveje at støtte udarbejdelsen af en sådan handlingsplan med beboerne og deres lokale organisationer, de private hjælpeorganisationer og de sociale myndigheder som helt afgørende aktører i udformningen og i den videre udførelse af det arbejde, der skal ske. Det handler nemlig heller ikke om at flytte problemerne til andre bydele. Det handler om at udnytte de erfaringer og de muligheder, der er på stedet. Det har vist sig andre steder i verden, at sådanne initiativer kan lykkes, og jeg vil håbe, at vi kan få ministeren til her i dag at sige, at en sådan tankegang i hvert fald ikke er regeringens fremmed.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det var hr. Carsten Andersen, der var inde på dette meget vigtige, der er lige så vigtigt som den kvindelige, nemlig den mandlige prostitution: trækkerdrengene, som vel bliver trækkerdreng af lige så mange grunde, som pigerne gør det. Her er der så også tale om udnyttelse, bare af nogle af samme køn.

Så blev der sagt af fru Jane Oksen, at vi, når vi vedtager loven om registreret partnerskab, vil være med til at fremme denne form for prostitution.

Der er det helt rigtige i fru Jane Oksens konklusion, at i og med at vi vedtager en sådan lov, giver vi den et blåstempel. Det er de homoseksuelles egne ord. Den får et blåstempel, så det lyder ude i Europa, ude i verden, at i Danmark er man så og så liberal.

Så selv om det ikke direkte – det giver jeg ret i – har noget med det at gøre, kan det alligevel godt få indflydelse på vort omdømme ude i verden og kan medføre, at vi får nogle uønskede elementer hertil. Derfor er jeg enig med fru Jane Oksen i det, hun siger.

(Kort bemærkning).

Carsten Andersen (SF):

Debatten om prostitution skal holdes på det alvorlige niveau, som emnet kræver. Jeg synes, at ordføreren fra Kristeligt Folkeparti i denne sag blander tingene så meget sammen, at det bliver svært at holde skæg for sig og snot for sig.

Det, spørgsmålet handler om, er, at vi har et alvorligt problem med prostitution, og at vi har et endnu alvorligere problem med trækkerdrengeprostitution. Det hænger jo ikke spor sammen med, at vi har et ordentligt og fornuftigt forhold til, at vi har homoseksuelle og heteroseksuelle, og at vi også accepterer partnerskab mellem homoseksuelle, lesbiske og heteroseksuelle. Det forvirrer hele diskussionen om prostitution og den misbrug af andre mennesker, vi taler om.

Spørgsmålet om registreret partnerskab er, at vi simpelt hen accepterer, at der er nogle mennesker, der vælger at leve sammen på en anden måde end i et heteroseksuelt ægteskab. Derfor er det egentlig at køre den debat, som Kristeligt Folkeparti selv har lagt op til, helt af sporet ved at trække disse ting ind.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg må jo erkende, at jeg hverken forstår fru Jane Oksen eller fru Inger Stilling Pedersen, og jeg kommer nok aldrig til det, selv om jeg synes, jeg gør mig utrolig umage.

For hvad siger fru Inger Stilling Pedersen? Hun siger, at registreret partnerskab ville være en blåstempling af mandlig prostitution. Må vi så ikke spørge fru Inger Stilling Pedersen: Betyder det ikke omvendt, at ægteskabet også er en blåstempling af kvindelig prostitution, hvis man skal følge fru Inger Stilling Pedersens egen logik?

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Fru Jane Oksen har jeg opgivet i denne sammenhæng, men fru Inger Stilling Pedersens indlæg undrer mig alligevel lidt. Jeg synes, det er lidt underligt, og derfor vil jeg godt spørge fru Inger Stilling Pedersen: Hvor mange flere homoseksuelle kommer der, fordi man indfører registreret partnerskab? Er man homoseksuel eller lesbisk, og derefter kan man indgå registreret partnerskab, eller virker det den modsatte vej?

Jeg tror nu på det første, jeg tror ikke på det andet, men det er jo det, der ligger i fru Inger Stilling Pedersens udtalelse, nemlig at hvis vi lovliggør det her i landet, kommer der en hel masse hertil, der også skal prøve det. Her tror

[Duetoft]

jeg vi er tilbage i noget af den diskussion, vi havde tidligere i debatten, nemlig at holdningen og normerne – uden at vi skal være fordømmende – nok skal mere frem i debatten.

Jeg tror ikke på nogen fordømmelse i denne sammenhæng, og derfor tror jeg heller ikke på, at der kommer flere hverken lesbiske eller homoseksuelle ud af, at vi indfører registreret partnerskab. Men der kan komme det ud af det, at der kommer mere styr på det, der er, og det er i hvert fald vores begrundelse.

I øvrigt skal jeg minde fru Inger Stilling Pedersen om, at der faktisk i forslaget står – og det var en af vores forudsætninger for at støtte det – at i al fald den ene part skal være bosiddende i Danmark og være dansk statsborger for at kunne indgå i et sådant forhold. Det er altså ikke sådan, at to udlændinge kan komme til Danmark og indgå et registreret partnerskab, og det var det, der var vigtigt for os.

Men jeg vil gerne spørge fru Inger Stilling Pedersen, hvor mange homoseksuelle eller lesbiske der kommer ud af, at man laver det registrerede partnerskab.

Socialministeren (Aase Olesen):

Der er ikke stillet så forfærdelig mange spørgsmål under debatten her. Jeg tror, vi må konstatere, at langt de fleste af ordførerne i virkeligheden er meget enige om problemet, og at det måske nærmest er forespørgerne, som mener, at der er nogle meget nemme løsninger. Selv om hr. Kofod-Svendens sagde, at der ikke var det, er der dog nogle løsninger, som man tror fuldt og fast på.

Fru Inger Stilling Pedersen løb gentagne gange herop på talerstolen og stillede spørgsmål, og derfor er det egentlig lidt skuffende, at der så ikke også kommer nogle svar. Et af de spørgsmål, hun stillede, var: Hvad med kunderne? Der er gennemført nogle undersøgelser i Danmark, og de prøver egentlig alle sammen at aflive myterne om, at kunderne skulle være nogle helt specielle personer: særlig ensomme eller handicappede eller særlig grimme mænd. Tværtimod siger de få undersøgelser, vi har, at kunderne til den danske prostitution er ganske almindelige familiefædre, gifte eller samlevende, og det kunne jo godt give anledning til, at man anstillede nogle betragtninger over, hvordan det står til med parforholdene her i landet, og om det, vi skulle forske i, er, hvad der er år-

sagen til, at sådanne almindelige samlevende mænd altså har brug for prostitution ved siden af deres almindelige parforhold.

Men det, der får mig til at gå herop, er nok først og fremmest fru Jane Oksens bemærkning om, at Justitsministeriet siger, at handicappede har ret til at besøge prostituerede, eller sådan noget lignende. Jeg må straks fritage min kollega justitsministeren for at have sagt noget sådant, og jeg kan tilføje, at Socialministeriet heller ikke har sagt noget sådant, men vi har i overensstemmelse med et ønske fra et meget bredt flertal her i Folketinget udarbejdet en vejledning, som hedder: »Vejledning om seksualitet uanset handicap«. Ét eneste sted i denne vejledning står der en linje om dette med prostituerede, og jeg vil gerne læse denne linje, fordi den er indgået i debatten – ikke her i dag, heldigvis, men i den forudgående avisdebat. Der står på s. 17 i denne vejledning:

»Hvis det er beboerens ønske, vil en ansat endvidere kunne hjælpe beboeren i kontakt med en prostitueret.«

Når det i vejledningen om seksualoplysning og seksualundervisning er beskrevet, at en medarbejder kan hjælpe en beboer i kontakt med en prostitueret, er det, fordi det har medført tvivl og usikkerhed hos personalet i døgninstitutioner om, hvorvidt en sådan hjælp kunne medføre strafansvar for personalet efter straffeloven. Dette er altså ikke tilfældet. Der er ikke tale om, at personalet opfordrer til eller anbefaler nogen at gå til prostituerede, men nogle mennesker med handicap kan jo have ønske om en sådan form for kontakt, og så længe alle andre mennesker i vores samfund har mulighed for at henvende sig til en prostitueret, kan vi vel ikke tillade os at afskære alene personer med handicap herfra. Det har jeg tidligere svaret fru Inger Stilling Pedersen, og jeg er glad for nu at få lejlighed til at gentage det svar. Det kan forhåbentlig udrydde den misforståelse, som fru Jane Oksen gav udtryk for.

Dernæst vil jeg gerne sige til hr. Kofod-Svendens, at jeg er ganske enig i, at det er et målrettet socialt arbejde, som kan bringe prostituerede ud af prostitutionen, der er brug for, og at de private kirkelige organisationer har gjort og formentlig også i fremtiden kan gøre en stor indsats. Det nævnte jeg også i mit indlæg, og jeg mener, som jeg også sagde, at de mange gange af forskellige grunde har bedre mulighe-

[Socialministeren]

der end det offentlige system. Men jeg nævnte også, at det var vigtigt, at man fandt en måde, hvorpå de private organisationer og socialforvaltningerne kunne samarbejde; vi skal i hvert fald ikke fritage socialforvaltningerne for eller fratage dem deres ansvar for dette her.

I anledning af hr. Carsten Andersens indlæg vil jeg gerne sige, at jeg synes, det var meget relevant at bringe den mandlige prostitution ind i billedet. Når den ikke blev nævnt i mit indlæg ud over med et enkelt ord, var det, fordi det ikke var det, forespørgslen handlede om. Den tog nemlig udgangspunkt i UNESCO's rapport, som alene drejer sig om den kvindelig prostitution, men jeg er godt tilfreds med, at også dette spørgsmål indgår i det dagsordensforslag, som nu foreligger her.

Endelig vil jeg sige til hr. Pelle Voigt, at jeg synes, 16. marts-høringen var væsentlig. Jeg havde desværre ikke mulighed for at deltage i den, men det skal ikke skorte på min velvilje med hensyn til at prøve at få samlet de grupper, som står bag denne høring, for at få lavet en koordineret indsats, så langt mine midler i øvrigt måtte række til det. Så svaret er i hvert fald på det område positivt.

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Som socialministeren og jeg selv sagde i vore indledende bemærkninger, er det emne, vi drøfter i dag, først og fremmest et socialt problem. Det har også præget den debat, som har udviklet sig, og de synspunkter, der har været ført frem. Og socialministeren har jo også afsluttende svaret på den vigtige del af emneområdet.

Men der er stillet et par konkrete spørgsmål til mig, som jeg skal besvare her til sidst.

Fru Kirsten Lee stillede et par spørgsmål, bl.a. om den trafik, som jo er kendt, med, jeg havde nær sagt import af unge thailandske kvinder til Danmark. Jeg skal da villigt indrømme, at jeg finder det – ikke blot den trafik, men også den måde, den markedsføres på – særdeles ubehageligt og utiltalende.

Nu er det jo sådan, at ægteskabsformidling ikke er strafbar her i landet, så umiddelbart kan man ikke gribe ind over for det. Jeg synes netop, dette problem viser, i hvor høj grad det, vi drøfter i dag, er et spørgsmål om at skabe betingelser, som hæmmer eller som ikke fremmer de aktiviteter, som vi her drøfter, og som vi gerne vil begrænse omfanget af.

For man kan jo undres over de mænd, som lægger billet ind på disse annoncer, som reflekterer på de tilbud, og man kan undre sig over, at der i samfundet er sådanne holdninger. Det er disse holdninger, der må ændres, for at man kan få den praksis til at holde op. Man må undre sig over det kvindesyn, det menneskesyn, som ligger bagved, og som jo er den dybtliggende begrundelse for, at det overhovedet kan foregå.

Det andet var spørgsmålet i forbindelse med, at der har været politimæssige undersøgelser af nogle ægteskaber mellem tyske mænd og thailandske kvinder i Sønderjylland. Jeg ved, at der har været sådanne undersøgelser, og jeg skal gerne få opklaret, hvad der er sket på den tyske side i de tilfælde. Der er heldigvis et godt samarbejde i grænseområdet mellem det danske politi på den danske side og det tyske politi på den tyske side, således at det ikke skulle være særlig vanskeligt at få disse spørgsmål afklaret, og det bidrager jeg som sagt gerne til.

Til hr. Kofod-Svendsen vil jeg sige, at jeg stadig væk mener, at det annonceproblem, som spiller en betydelig rolle i hr. Kofod-Svendsens argumentation, i og for sig griber forkert an. Jeg tror, det er et symptom og ikke en årsag. Jeg tror heller ikke, at man ud fra antallet af annoncer kan læse noget som helst om omfanget af prostitutionen, eller at der er en årsagssammenhæng i de forskellige lande, hvad dette angår. Da prostitutionen nu engang er der – og det er alle talerne jo enige om – er det væsentlige for mig, at de kommunikations- og informationsmønstre, som er nødvendige for prostitutionen, og som altid vil sætte sig igennem i forbindelse med den, vil finde andre, mindre tiltalende og også farligere veje end dem, vi kender gennem avisannoncerne.

Endelig skal jeg sige, at der i virkeligheden er gode grunde til, at Danmark ikke har ratificeret FN's konvention om standsning af menneskehandel over grænserne og udnyttelse af prostituerede, selv om den er helt fra 1949, nemlig at denne konvention på et par punkter i hvert fald går ud over, hvad vi finder det nødvendigt at straffe her i Danmark, og den er på et par punkter, i hvert fald efter min mening – og det er også baggrunden for, at man hidtil har holdt sig tilbage – ikke egnet til uden videre at overføres til dansk lovgivning.

[Justitsministeren]

Hos os er det jo – og det er jeg også glad for er blevet understreget – væsentligt at komme efter dem, der ublu tjener på erhvervsmæssig utugt, som det hedder i straffeloven, men konventionen foreskriver, at enhver, der med forsæt udlejer husrum med henblik på prostitution, skal straffes. Og dér kommer man efter min mening i konflikt med de prostitueredes berettigede interesse i at have en bolig, hvis alene det at udleje til dem på almindelige markedsbetingelser skulle være strafbart.

Hvis der er tale om ågerleje, kan man skride ind med hjemmel i straffeloven, for den giver en klar bemyndigelse til at beskytte også prostituerede mod at blive udnyttet, men vi kan ikke acceptere en tankegang, hvorefter selve det at leje ud til prostituerede til almindelig leje skulle være strafbart.

Konventionen forudsætter også, at de stater, som undertegner den, skal afkræve udlændinge, som er prostituerede, en erklæring bl.a. om deres identitet, hvorefter disse oplysninger skal tilsendes myndighederne i de pågældende personers hjemland. Det er i høj grad i strid med den tendens, der har været i udviklingen herhjemme inden for de sidste mange år med hensyn til registrering og videregivelse af personlige oplysninger, og vi står her med et punkt, som jeg i hvert fald må mene giver baggrund for ikke at ratificere konventionen på nuværende tidspunkt. I øvrigt, kan jeg sige til hr. Kofod-Svendsen, forbyder denne konvention ikke annoncering med henblik på indgåelse af ægte-skab.

Men det afgørende er altså de betragtninger, som jeg her har fremført, og som gør, at tidspunktet ikke er inde til at ratificere denne konvention.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil begynde med at slå fast, at jeg synes, det er meget glædeligt, at praktisk talt alle partier her i Folketinget ønsker at øge den sociale indsats over for prostituerede. I den forbindelse er jeg meget enig i, at man i udpræget grad skal satse på de narkoprostituerede, samt at man skal øge støtten til private organisationers arbejde. Jeg synes, det er vældig opmuntrende, at vi får slået det fast ved debatten i dag, for jeg mener, at vi dermed giver et håndslag til de private organisationers arbejde, og jeg vil gerne tillade mig at give udtryk for glæde over det

håndslag, vi giver til de kirkelige organisationer, som faktisk har været på forkant i denne sag med en meget målrettet og konstruktiv indsats.

I øvrigt vil jeg til at begynde med kommentere ministrenes sidste indlæg. Jeg har ikke – heller ikke i mit indlæg, det vil jeg sige til socialministeren – lagt op til nemme løsninger, men jeg har peget på nogle. Man kan have forskellig opfattelse af, hvor megen forskning der er behov for, men jeg vil bare gøre socialministeren opmærksom på, at f.eks. den rapport, jeg allerede har citeret fra, »Prostitutionsliv« – men det gælder også flere andre rapporter – dokumenterer, at Danmark er langt, langt bag efter f.eks. Norge og Sverige. Jeg har ikke sagt, at der ikke foregår forskning i Danmark, men jeg har sagt, at vi har ydet langt mindre.

Noget af det, jeg synes er glædeligt, er, at målrettet forskning og restriktiv indsats som den, man har haft i Sverige, også har resulteret i, at prostitutionen er dalet. Det er også et svar til justitsministeren vedrørende annoncering. Vi kan have forskellig tro på det, men jeg henholder mig faktisk til nogle svenske rapporter, som viser, hvordan prostitutionen er gået ned i slutningen af 1970'erne og ind i 1980'erne, efter at man satte ind med en meget målrettet og – at dømme efter flere af de indlæg, der har lydt fra denne talerstol – meget restriktiv linje. Det har altså vist sig at bære frugt. Derfor synes jeg, at man i stedet for at udveksle forskellig tro på den ene eller anden metode burde aflæse de konkrete resultater, der kommer af den indsats, der gøres.

Hvad angår FN-konventionen fra 1949, har Norge og Sverige valgt at ratificere den. Og den omstændighed, at Danmark ikke har gjort det, har faktisk vakt en del undren i internationale fora; det synes jeg heller ikke man kan komme bort fra. Man kan have indvendinger imod enkelte dele af en konvention, men det ikke at ville bakke den op, som Norge og Sverige og en lang række andre lande har gjort det, med det sigte, den står for, må man være klar over er et signal, man udsender, som jeg synes er nok så uheldigt.

Dernæst vil jeg give nogle kommentarer til ordførerne og herunder begynde med fru Jytte Andersen, som kritiserer Kristeligt Folkeparti for en manglende indsats. Jeg vil her blot gøre fru Jytte Andersen opmærksom på en anden

[Kofod-Svendsen]

rapport, »Prostitution, Penge og Kærlighed«, hvor det på s. 273 udtrykkeligt fastslås, at det parti, som især har været optaget af en indsats for prostitution, er Kristeligt Folkeparti. Fru Jytte Andersen kan mene, at vi ikke har gjort nok, men jeg overlader det trygt til de forskere, som har sammenlignet, hvad forskellige partier har gjort, at vurdere dette, og det fremgår altså nu, at det er Kristeligt Folkeparti, som gennem årene har ydet den mest målrettede indsats, både når vi ikke har været i regering, og når vi har været i regering.

Jeg er enig med hr. Agerschou i, at enhver, der ønsker at forlade prostitutionen, skal kunne gøre det. Netop den grundholdning, at man ikke blot siger det, men også gennemfører forskellige hjælpeforanstaltninger, er en utrolig vigtig indfaldsvinkel, og det er også det, vi har prøvet at lægge op til i det konkrete forslag, vi har stillet.

Derimod blev jeg noget overrasket over at høre fru Jane Oksen tale om, at prostitution skulle redde ægteskaber; det har jeg nu ikke set nogen argumentation for i de rapporter, jeg har læst igennem. Jeg ved ikke rigtig, hvad fru Jane Oksen bygger det udsagn på, men jeg vil have lov til at stille mig noget tvøvende over for det.

Da flere har udtalt skepsis over for et forbud mod annoncering, vil jeg endnu en gang generelt sige til ordførerne: Studér de forskellige rapporter, som foreligger, se, hvilke initiativer man har taget i andre lande, ikke mindst Norge og Sverige, og læg så mærke til, hvilke resultater de har givet!

Mener man, at prostitution er et menneskeligt onde, som vi med forskellige initiativer bør begrænse, mener jeg også, at man skal yde en flerstrengt indsats, og derfor synes jeg, at den dagsorden, Socialdemokratiet, regeringspartierne og SF står bag ved, er alt for tyndbenet, og det overrasker mig, at et parti som SF ikke vil være med til f.eks. at skærpe efterforskningen og sanktionerne over for prostitutionens bagmænd – vi kunne også sige profitmagere. Hvorfor vil SF ikke bakke et sådant forslag op? Hvorfor er det ikke med i det, SF går ind for? Det savner jeg; dér havde jeg faktisk ventet en aktiv støtte fra SF's side.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Det skal hr. Kofod-Svendsen da få svar på med det samme.

Vi synes, at Kristeligt Folkepartis dagsorden i meget høj grad viser, at man ikke har gjort sit hjemmearbejde, men muligvis har haft mest brug for at slå nogle markante armsving i luften i forhold til sin vælgergruppe, og det vil jeg gerne nævne et par eksempler på. Det gælder f.eks. den pind i dagsordenen, der taler om at ratificere FN's konvention af 1949, og hvoraf det, så vidt jeg kunne høre, tydeligt fremgår, at Kristeligt Folkeparti ikke har sat sig ind i, hvorfor regeringen ikke har ratificeret den. Jeg synes, at de to begrundelser, justitsministeren gav, viser, at det faktisk har været ganske velovervejet, og at en ratifikation vil kræve langt flere overvejelser end dem, Kristeligt Folkeparti har gjort sig, da man måske i en sen natte-time lavede udkast til en dagsorden.

Det gælder også den pind, der taler om at forbyde annoncering med seksuelle ydelser – og dér er vi enige med f.eks. fru Kirsten Lee, der mener, at det er helt meningsløst og muligvis oven i købet vil gøre ondt værre – ligesom vi mener, at det at skærpe efterforskningen og sanktionerne over for prostitutionens bagmænd, som det hedder i dagsordenen, er alt for upræcist. Vi vil da gerne være med i en diskussion om, hvordan vi skal skærpe sanktionerne over for profitmagere og bagmænd, der udnytter prostituerede, men den måde, det er fremlagt på her, mener vi er helt upræcis og ikke særlig handlingsrettet.

Det er bare et par eksempler med begrundelser for, at vi er ude af stand til at stemme for Kristeligt Folkepartis dagsorden, men det har også baggrund i de taler, som Kristeligt Folkepartis repræsentanter har holdt under debatten i dag, for de har, synes vi, ikke været særlig oplyftende.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Det er en enkelt bemærkning fra hr. Kofod-Svendsen, der kalder mig frem. Det er selvfølgelig fuldstændig rigtigt, at Kristeligt Folkeparti har stillet mange spørgsmål både i Socialudvalget og i Retsudvalget vedrørende prostitution og udvikling af prostitution, men vores pointe i Socialdemokratiet er, at prostitution er et socialt problem, og det at imødegå et socialt problem kræver socialpolitik på to niveauer.

Det ene niveau er det generelle, nemlig at forbedre de sociale og økonomiske rammer for

[Jytte Andersen]

de grupper, der er udsatte. Det andet niveau er det specifikke, det målrettede, som der i dag er et bredt politisk flertal for.

Dér er min pointe, at Kristeligt Folkeparti som regeringsparti i den forrige regering har været med til at forringe det generelle socialpolitiske niveau og dermed har bidraget til, at den forebyggende effekt skal gøres større. Den generelle socialpolitiske linje fra Kristeligt Folkepartis side har altså betydet, at tingene har udviklet sig mere, end vi bryder os om at tænke på.

Det er ud fra den betragtning, at Kristeligt Folkeparti slog sig op – i skarp konkurrence med Centrum-Demokraterne ganske vist – i den forrige regering om, hvem der nu var den sociale garant, at vi mener, Kristeligt Folkeparti har svigtet.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg synes ikke, hr. Agerschous beskyldning mod Kristeligt Folkepartis ordfører i denne sag for ikke at have gjort sit hjemmearbejde skal have lov til at stå uimodsagt.

Enhver, der har overværet denne debat, har ved at høre efter i det mindste kunnet overbevise sig om, at der lå et særdeles grundigt stykke arbejde bag det, som Kristeligt Folkepartis ordfører har udtalt.

Hr. Agerschous argumentation om, at man ikke skulle kunne opfordre regeringen til at ratificere FN's konvention, fordi justitsministeren har givet udtryk for, at der er nogle forhold, regeringen ikke bryder sig om, holder ikke.

Kristeligt Folkeparti har ønsket, at vi skal ratificere denne konvention, og derfor foreslår vi selvfølgelig, at Folketinget skal bede regeringen om at gøre det. Og når vi kan henvise til, at både Norge og Sverige samt en lang række af lande verden over har kunnet gøre det, så er der vel ikke noget odiøst i, at vi foreslår, at Folketinget beder regeringen om at gøre det. Det er nu engang vores mening, og så er det ikke et udtryk for manglende hjemmearbejde hos os, at justitsministeren har en anden mening.

(Kort bemærkning).

Pelle Voigt (SF):

Dette blot for at sige til socialministeren, at jeg var meget glad over det svar, hun gav på mit

spørgsmål heroppefra. Vi har ofte med god grund kritiseret regeringen også for dens socialpolitik, som vi ser som en grundlæggende skavank bag en masse af de ting, der sker. Men når der kommer en sådan udstrakt hånd fra regeringens og socialministerens side – i dette tilfælde altså til beboerne på Vesterbro – synes vi også, der skal kvitteres for det. Jeg tror næsten, jeg kan love, at der vil komme en meddelelse om, at folk derude vil være meget glade for den positive tilkendegivelse, der er kommet herfra. Det vil være en mægtig opmuntring for de mennesker, som virkelig er klar til at smøge ærmerne op og gå i gang med at løse nogle af disse problemer.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Socialministeren misforstod åbenbart mine bemærkninger. Jeg tror, socialministeren sagde, at jeg skulle have opfordret til, at handicappede søgte prostituerede.

Det står i den vejledning, der er udsendt fra Socialstyrelsen, at de retningslinjer, den indeholder, er fastsat i samarbejde med Justitsministeriet. Det er rigtigt, som ministeren citerer, at en ansat vil kunne hjælpe beboeren i kontakt med en prostitueret, hvis det er beboerens ønske. Man må altså ud fra denne vejledning opfatte det som en accept af, at det er tilladt at søge prostituerede. Men når handicappede har denne tilladelse, må den øvrige befolkning da også have den. Det var det, jeg mente med det.

Jeg vil i øvrigt gerne sige, at Fremskridtspartiet ikke kan stemme for nogen af de to forslag om motiveret dagsorden, der er fremsat. For det første fordi begge forslag medfører øgede udgifter på det sociale område. Ved at øge den sociale indsats øger man automatisk de sociale udgifter. Og vi forstår slet ikke begrundelsen for, at man nu skal give offentlig støtte til private organisationers arbejde. Jeg mener, at private organisationer skal klare sig for private midler, mens offentlige institutioner må klare sig for offentlige midler.

Endvidere mener vi, at det at lave en større forskning i prostitutionens årsager og bagmænd osv. er en komplet umulig opgave, for lige meget hvilket resultat den ville give, har man ingen garanti for, at en sådan undersøgelse dækker de faktiske kendsgerninger. Der vil være masser af mennesker i det spil, som ikke ønsker at udtale sig.

[Jane Oksen]

Vi kan derfor ikke støtte nogen af de foreslåede dagsordener, da vi ikke mener, at det overhovedet er realistisk muligt at gennemføre dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 30 af Jytte Andersen (S), Karen Højte Jensen (KF), Agerschou (SF), Jørgen Winther (V) og Kirsten Lee (RV) (se foran)

vedtoges med 91 stemmer (S, KF, SF, V og RV) mod 9 (FP); 7 (CD og KRF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 31 af Kofod-Svendsen (KRF) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 29. marts 1989, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 18.32
